

HALLINTOSÄÄNTÖ

Auran kunta

LUONNOS

Sisällys

JOHDANTO	6
I OSA: Hallinnon ja toiminnan järjestäminen	6
1 luku Kunnan johtaminen	6
1 § Hallintosäännön soveltaminen	6
2 § Kunnan johtamisjärjestelmä	6
3 § Esittely kunnanhallituksessa	7
4 § Kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävät	7
5 § Valtuuston puheenjohtajan tehtävät	7
6 § Kunnan viestintä	7
2 luku Toimielinorganisaatio	8
7 § Valtuusto	8
8 § Kunnanhallitus	8
9 § Tarkastuslautakunta	8
10 § Lautakunnat ja niiden jaostot	8
11 § Kuntien yhteiset lautakunnat	9
12 § Vaalitoimielimet	9
13 § Vaikuttamistoimielimet	9
3 luku Henkilöstöorganisaatio	9
14 § Henkilöstöorganisaatio	9
15 § Kunnanjohtaja	10
16 § Toimialojen organisaatio ja tehtävät	10
17 § Toimialajohtajat	10
18 § Vastuualueen esimiehet esihenkilöt	10
4 luku Konserniohjaus ja sopimusten hallinta	11
19 § Konsernijohto	11
20 § Konsernijohdon tehtävät ja toimivallan jako	11
21 § Sopimusten hallinta	11
5 luku Toimielinten tehtävät ja toimivallan jako	11
22 § Toimielimen yleinen ratkaisovalta	11
23 § Kunnanhallituksen tehtävät ja toimivalta	12

24 § Sivistyslautakunnan tehtävät ja toimivalta	13
25 § Teknisen lautakunnan tehtävät ja toimivalta.....	14
26 § Vapaa-aikalautakunnan tehtävät ja toimivalta	15
27 § Viranhaltijoiden yleinen ratkaisovalta	15
28 § Viranhaltijoiden tehtävät ja toimivalta	15
29 § Toimivallan edelleen siirtäminen	21
30 § Toimivalta päättää asiakirjan antamisesta.....	21
31 § Asian ottaminen kunnanhallituksen käsiteltäväksi.....	21
32 § Asian ottaminen lautakunnan käsiteltäväksi	21
33 § Ottokelpoisen päätöksen ilmoittaminen	21
6 luku Toimivalta henkilöstöasioissa.....	22
34 § Kunnanhallituksen yleistoimivalta henkilöstöasioissa	22
35 § Yleinen ratkaisovalta henkilöstöasioissa	22
36 § Viran perustaminen ja lakkauttaminen sekä virkanimikkeen muuttaminen.....	23
37 § Virkasuhteen muuttaminen työsuhteeksi.....	23
38 § Kelpoisuusvaatimukset	23
39 § Haettavaksi julistaminen	23
40 § Palvelussuhteeseen ottaminen	23
41 § Ehdollisen valintapäätöksen vahvistaminen	24
42 § Virkaan tai toimeen ottaminen valitun irtisanouduttua ennen virantoimituksen alkamista	24
43 § Virka- ja työehtosopimuksen harkinnanvaraisten määräysten soveltaminen.....	24
44 § Viranhaltijan siirtäminen toiseen virkasuhteeseen.....	24
45 § Sivutoimet	24
46 § Viranhaltijan ja työntekijän työ- ja toimintakyvyn selvittäminen	24
47 § Virantoimituksesta pidättäminen	25
48 § Virkasuhteen ja työsuhteen muuttaminen osa-aikaiseksi	25
49 § Lomauttaminen.....	25
50 § Palvelussuhteen päättyminen.....	25
51 § Menetettyjen ansioiden korvaaminen.....	25
52 § Palkan takaisinperiminen	26
7 luku Asiakirjahallinnon järjestäminen.....	26
53 § Kunnanhallituksen asiakirjahallinnon tehtävät.....	26
54 § Asiakirjahallintoa johtavan viranhaltijan tehtävät	26
55 § Lautakunnan/toimialan asiakirjahallinnon tehtävät	26
II OSA TALOUS JA VALVONTA.....	27
8 luku Taloudenhoito	27

56 § Talousarvio ja taloussuunnitelma	27
57 § Talousarvion täytäntöönpano	27
58 § Toiminnan ja talouden seuranta	27
59 § Talousarvion sitovuus.....	27
60 § Talousarvion muutokset.....	27
61 § Omaisuuden luovuttaminen ja vuokraaminen	28
62 § Poistosuunnitelman hyväksyminen	28
63 § Rahatoimen hoitaminen	28
64 § Maksuista päättäminen.....	28
65 § Asiakirjojen antamisesta perittävät maksut	29
9 luku Ulkoinen valvonta.....	29
66 § Ulkoinen ja sisäinen valvonta.....	29
67 § Tarkastuslautakunnan kokoukset	29
68 § Tarkastuslautakunnan tehtävät ja raportointi	29
69 § Sidonnaisuusilmoituksiin liittyvät tehtävät.....	30
70 § Tilintarkastusyhteisön valinta	30
71 § Tilintarkastajan tehtävät	30
72 § Tarkastuslautakunnan antamat tehtävät.....	30
73 § Tilintarkastuskertomus ja muu raportointi.....	30
10 luku Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	31
74 § Kunnanhallituksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät.....	31
75 § Lautakunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät.....	31
76 § Viranhaltijoiden ja esimiesten sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät.....	31
77 § Sisäisen tarkastuksen tehtävät.....	31
III OSA VALTUUSTO.....	32
11 luku Valtuuston toiminta	32
78 § Valtuuston toiminnan järjestelyt	32
79 § Valtuustoryhmän muodostaminen ja valtuustoryhmän nimi.....	32
80 § Muutokset valtuustoryhmän kokoonpanossa	32
81 § Istumajärjestys.....	33
12 luku Valtuuston kokoukset.....	33
82 § Valtuuston varsinainen kokous ja sähköinen kokous	33
83 § Kokouskutsu	33
84 § Esityslista	33
85 § Sähköinen kokouskutsu.....	34
86 § Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kunnan verkkosivuilla.....	34

87 § Jatkokokous.....	34
88 § Varavaltuutetun kutsuminen	34
89 § Läsnäolo kokouksessa	34
90 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.....	34
91 § Kokouksen johtaminen.....	35
92 § Puheenjohtajan luovuttaminen varapuheenjohtajalle	35
93 § Tilapäinen puheenjohtaja	35
94 § Esteellisyys	35
95 § Asioiden käsittelyjärjestys.....	35
96 § Puheenvuorot.....	36
97 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi	36
98 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen.....	37
99 § Ilman äänestystä syntyvän päätöksen toteaminen	37
100 § Äänestykseen otettavat ehdotukset	37
101 § Äänestystapa ja äänestysjärjestys.....	37
102 § Äänestyksen tuloksen toteaminen.....	38
103 § Toimenpidealoite (ponsi)	38
104 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen	38
105 § Päätösten tiedoksianto kunnan jäsenille	38
13 luku Enemmistövaali ja suhteellinen vaali	38
106 § Vaaleja koskevat yleiset määräykset.....	38
107 § Enemmistövaali	39
108 § Valtuuston vaalilautakunta	39
109 § Ehdokaslistojen laatiminen	39
110 § Ehdokaslistojen jättäminen ja vaalitoimituksen nimenhuuto	39
111 § Ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen	39
112 § Ehdokaslistojen yhdistelmä.....	39
113 § Suhteellisen vaalin toimittaminen	40
114 § Suhteellisen vaalin tuloksen toteaminen	40
14 luku Valtuutetun aloite- ja kyselyoikeus	40
115 § Valtuutettujen aloitteet	40
IV OSA Päätöksenteko- ja hallintomenettely	41
15 luku Kokousmenettely	41
116 § Määräysten soveltaminen.....	41
117 § Toimielimen päätöksentekotavat	41
118 § Sähköinen kokous	41

119 § Sähköinen päätöksentekomenettely	41
120 § Kokousaika- ja paikka	41
121 § Kokouskutsu	42
122 § Sähköinen kokouskutsu.....	42
123 § Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kunnan verkkosivuilla.....	42
124 § Jatkokokous.....	42
125 § Varajäsenen kutsuminen.....	42
126 § Läsnäolo kokouksessa	43
127 § Kunnanhallituksen edustaja muissa toimielimissä.....	43
128 § Kokouksen julkisuus	43
129 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.....	43
130 § Tilapäinen puheenjohtaja	43
131 § Kokouksen johtaminen ja puheenvuorot.....	43
132 § Kokouskutsussa mainitsemattoman asian käsittely	44
133 § Esittelijät.....	44
134 § Esittely	44
135 § Esteellisyys	44
136 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi	45
137 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen.....	45
138 § Ilman äänestystä syntyvän päätöksen toteaminen	45
139 § Äänestykseen otettavat ehdotukset	46
140 § Äänestys ja vaali	46
141 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen	46
142 § Päätösten tiedoksianto kunnan jäsenelle	47
16 luku Muut määräykset	47
143 § Aloiteoikeus.....	47
144 § Aloitteen käsittely	47
145 § Aloitteen tekijälle annettavat tiedot.....	48
146 § Asiakirjojen allekirjoittaminen	48
147 § Todisteellisen tiedoksiannon vastaanottaminen	48

Auran kunta

Hallintosääntö **LUONNOS**

Hyväksytty
Voimaantulo

JOHDANTO

Hallintosääntö on kunnan hallinnon ja toiminnan keskeinen ohjausväline. Kunnan päätöksenteko- ja hallintomenettelyä säädetään kuntalain 12 luvussa. Kunnassa on oltava hallintosääntö, jonka sisällön määrittelee kuntalain (410/2015) 90 §. Kuntalain lisäksi menettelyä ohjaavat muun muassa hallintolaki (434/2003) ja hallinnon yleiset perusteet.

Hallintosäännössä määrätään kunnan eri viranomaisten toimivallan jaosta ja tehtävistä. Kuntalain 91 §:n mukaan valtuusto tekee toimivallan siirtoa koskevat ratkaisut aina hallintosäännöllä. Toimivaltaa ei voida siirtää erillisellä valtuuston päätöksellä.

Kuntakonsernin muodostavat kunta ja sen tytäryhteisöt. Tytäryhteisöjä ovat yhteisöt, joissa kunnalla on kirjanpitolain mukaisesti määräysvalta. Valtuusto päättää osana kuntastrategiaa omistajapolitiikasta sekä omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Hallintosäännössä määritellään konsernijohto ja määrätään sen tehtävistä ja toimivallan jaosta konsernijohtoon kuuluvien välillä.

I OSA: Hallinnon ja toiminnan järjestäminen

1 luku Kunnan johtaminen

1 § Hallintosäännön soveltaminen

Auran kunnan hallinnon ja toiminnan järjestämisessä sekä päätöksenteko- ja kokousmenettelyssä noudatetaan tämän hallintosäännön määräyksiä, ellei laissa ole toisin säädetty. Hallintosäännön lisäksi kunnan hallintoa, päätöksentekoa ja taloudenhoitoa voidaan ohjata valtuuston, kunnanhallituksen ja muiden toimielinten sekä viranhaltijoiden toimivaltansa rajoissa antamalla ohjeilla. Nämä ohjeet ovat toissijaisia suhteessa hallintosääntöön.

2 § Kunnan johtamisjärjestelmä

Kunnan johtaminen perustuu kuntastrategiaan, taloussuunnitelmaan, talousarvioon sekä muihin valtuuston päätöksiin.

Valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta, käyttää kunnan päätösvaltaa ja siirtää toimivaltaansa hallintosäännön määräyksillä.

Kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kunnanhallitus vastaa kunnan toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä kunnan henkilöstöpolitiikasta ja huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Kunnanjohtaja vastaa asioiden valmistelusta kunnanhallituksen käsiteltäväksi.

3 § Esittely kunnanhallituksessa

Kunnanhallituksen esittelijänä toimii kunnanjohtaja. Kunnanjohtajan ollessa poissa tai esteellinen, esittelijänä toimii hänen sijaisekseen määrätty.

4 § Kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävät

Kunnanhallituksen puheenjohtaja

1. johtaa kuntastrategian sekä kunnanhallituksen tehtävien toteuttamisen edellyttämää poliittista yhteistyötä käymällä asioiden käsittelyn edellyttämiä keskusteluja poliittisten ryhmien kanssa sekä pitämällä sopivin tavoin yhteyttä kunnan asukkaisiin ja muihin sidosryhmiin,
2. vastaa kunnanjohtajan johtajasopimuksen valmistelusta ja täytäntöönpanosta ja huolehtii kunnanhallituksen ja valtuuston kytkemisestä valmisteluprosessiin tarkoituksenmukaisella tavalla sekä
3. vastaa siitä, että kunnanjohtajan kanssa käydään vuosittain tavoite- ja arviointikeskustelut.
4. hyväksyy kunnanjohtajan vuosilomat ja työlainsäädännön mukaiset muut vapaat, ulkomaan matkat sekä alle puoli vuotta kestävät harkinnanvaraiset vapaat.

5 § Valtuuston puheenjohtajan tehtävät

Valtuuston puheenjohtaja kutsuu koolle valtuuston. Valtuuston puheenjohtajan tehtävänä on johtaa asioiden käsittelyä sekä pitää järjestystä valtuuston kokouksessa. Puheenjohtaja saa ensin varoituksen annettuun määrätty poistettavaksi henkilön, joka käyttäytyy sopimattomasti. Jos syntyy epäjärjestys, puheenjohtajan on keskeytettävä tai lopetettava kokous.

6 § Kunnan viestintä

Kunnanhallitus johtaa kunnan viestintää ja tiedottamista kunnan toiminnasta. Kunnanhallitus hyväksyy yleiset ohjeet viestinnän ja tiedottamisen periaatteista sekä nimeää viestinnästä vastaavat viranhaltijat.

Toimielimet luovat omalla toimialallaan edellytyksiä läpinäkyvälle toiminnalle asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa.

Kunnanhallitus, lautakunnat, kunnanjohtaja sekä toimialojen johtavat viranhaltijat huolehtivat, että kunnan asukkaat ja palvelujen käyttäjät saavat riittävästi tietoja valmisteltavina olevista yleisesti merkittävistä asioista ja voivat osallistua ja vaikuttaa näiden asioiden valmisteluun.

Viestinnässä käytetään selkeää ja ymmärrettävää kieltä ja otetaan huomioon kunnan eri asukasryhmien tarpeet.

2 luku Toimielinorganisaatio

7 § Valtuusto

Valtuustossa on 19 valtuutettua. Valtuuston puheenjohtajistoa koskevat määräykset ovat 79 §:ssä.

8 § Kunnanhallitus

Kunnanhallituksessa on 7 jäsentä, joista valtuusto valitsee kunnanhallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Kunnanhallituksen toimikausi on 2 vuotta.

9 § Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnassa on viisi (5) jäsentä, joista valtuusto valitsee lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

10 § Lautakunnat ja niiden jaostot

Auran kunnassa on seuraavat lautakunnat:

~~Perusturvalautakunta, jossa on 7 jäsentä.~~

Sivistyslautakunta, jossa on 7 jäsentä.

Vapaa-aikalautakunta, jossa on 7 jäsentä.

Tekninen lautakunta, jossa on 7 jäsentä.

Teknisellä lautakunnalla on lupajaosto, jossa on 3 jäsentä.

Valtuusto valitsee lautakuntien jäsenistä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Tekninen lautakunta valitsee keskuudestaan kolmijäsenisen lupajaoston. Jaoston jäsenillä on henkilökohtaiset varajäsenet. Valitsemistaan jäsenistä lautakunta nimeää jaoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

11 § Kuntien yhteiset lautakunnat

Ympäristönsuojelulautakunta

Ympäristönsuojelulautakunta toimii Kosken TI kunnan alaisuudessa. Lautakunnassa on kahdeksan jäsentä, joista Auran kunnanvaltuusto valitsee kaksi jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet.

Ympäristöterveyslautakunta

Ympäristöterveyslautakunta toimii Liedon kunnassa. Lautakunnan jäsenet määräytyvät kuntien yhteisen sopimuksen perusteella.

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta toimii Turun kaupungin organisaatiossa. Lautakunnan jäsenet määräytyvät kuntien yhteisen sopimuksen perusteella.

Pöytyän-Auran vesihuoltolautakunta

Vesihuoltolautakunta toimii Pöytyän kunnan alaisuudessa. Lautakunnassa on 6 jäsentä, joista Auran kunnanvaltuusto valitsee 3 jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet.

12 § Vaalitoimielimet

Keskusvaalilautakunnasta, vaalilautakunnista ja vaalitoimikunnista säädetään vaalilaissa.

13 § Vaikuttamistoimielimet

Kunnassa on nuorisovaltuusto ja vanhus- ja vammaisneuvosto, joiden kokoonpanosta, asettamisesta ja toimintaedellytyksistä päättää kunnanhallitus.

3 luku Henkilöstöorganisaatio

14 § Henkilöstöorganisaatio

Hallinnon järjestämistä varten kunnassa on seuraavat toimialat:

- ~~1. hallinto- ja talouspalvelujen toimiala~~
- ~~2. perusturvapalvelujen toimiala~~
- ~~3. sivistyspalvelujen toimiala~~
- ~~4. teknisten palvelujen toimiala~~

1. hallinto- ja talouspalvelujen toimiala
2. hyvinvointipalvelujen toimiala
3. teknisten palvelujen toimiala

Kullakin toimialalla on toimialajohtaja. Kunnanhallitus nimeää johtavassa tai itsenäisessä asemassa olevista viranhaltijoista toimialajohtajan ja tämän sijaisen.

Toimiala jakautuu tarvittaessa vastuualueisiin, jotka vastaavat niille määrätystä tehtävistä. Toimialan jakamisesta vastuualueisiin ja vastuualueen esimiehen nimeämisestä päättää lautakunta ja hallinto- ja talouspalveluiden osalta kunnanhallitus.

Henkilöstöorganisaation toiminta järjestetään siten, että henkilöstön voimavarojen tehokas käyttö ja yhteistoiminta mahdollistavat kunnan tavoitteiden saavuttamisen. Ennen uuden henkilöstön palkkaamista tulee selvittää muut tarkoituksenmukaiset vaihtoehdot hoitaa työvoimavajaus. Henkilöstöjärjestelyissä on selvitettävä myös mahdollisuudet toimialojen väliseen yhteistyöhön.

15 § Kunnanjohtaja

Kunnanjohtaja vastaa kunnanhallituksen toimialan toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimintaa kunnanhallituksen alaisuudessa.

Kunnanjohtaja päättää toimialojen välisestä työnjaosta ja työvoiman käytöstä.

Kunnanjohtajan sijaisena, kunnanjohtajan ollessa poissa tai esteellinen, toimii hallintojohtaja. Hallintojohtajan ollessa esteellinen tai poissa, kunnanjohtajan tehtävää hoitaa virkaiältään vanhin paikalla oleva toimialajohtaja.

16 § Toimialojen organisaatio ja tehtävät

Kunnanhallitus ja lautakunnat määräävät alaisensa toimialan tehtävistä siltä osin kuin hallintosäännössä ei ole asiasta määrätty.

17 § Toimialajohtajat

Toimialajohtaja vastaa toimialansa toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimintaa kunnanhallituksen, kunnanjohtajan ja lautakunnan alaisuudessa.

Kunnanhallituksen alaisuudessa olevaa hallinto- ja talouspalvelujen toimialaa johtaa hallintojohtaja.

~~Perusturvapalvelujen toimialaa johtaa sosiaalihoitaja.~~

~~Sivistyksen toimialaa johtaa sivistysjohtaja.~~

Hyvinvointipalvelujen toimialaa johtaa hyvinvointijohtaja.

Teknisten palvelujen toimialaa johtaa tekninen johtaja.

Kunnanhallitus nimeää toimialajohtajan sijaisen, joka hoitaa toimialajohtajan tehtäviä hänen ollessa poissa taikka esteellinen.

18 § Vastuualueen ~~esimiehet~~ esihenkilöt

Vastuualueen ~~esimies~~ esihenkilö vastaa tulosalueensa toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimintaa kunnanhallituksen, lautakunnan ja toimialajohtajan alaisuudessa.

4 luku Konserniohjaus ja sopimusten hallinta

19 § Konsernijohto

Kuntakonsernin muodostavat kunta ja sen tytäryhteisöt. Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja.

20 § Konsernijohdon tehtävät ja toimivallan jako

Kunnanhallitus

1. vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittamisestä ja valmistelusta valtuustolle,
2. vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan,
3. määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisökohtaisen työnjaon,
4. seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja antaa valtuustolle puolivuositteittain raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä,
5. arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta ja teettää ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa sekä
6. käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset valtuuston puheenjohtajiston kanssa.
7. antaa kunnan ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa,
8. vastaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimitysprosessista,
9. nimeää kunnan ehdokkaat tytäryhteisöjen hallitukseen sekä
10. nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.

Kunnanjohtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

21 § Sopimusten hallinta

Kunnanhallitus vastaa sopimusten hallinnan ja sopimusvalvonnan järjestämisestä, antaa tarkemmat ohjeet sopimushallinnasta sekä määrää sopimusten vastuuhenkilöt toimialallaan.

Lautakunta määrää sopimusten vastuuhenkilöt toimialallaan.

5 luku Toimielinten tehtävät ja toimivallan jako

22 § Toimielimen yleinen ratkaisovalta

Toimielin päättää toimialallaan seuraavat asiat siltä osin kuin päätösvaltaa ei ole siirretty viranhaltijalle:

1. lausunnon antaminen ja sopimuksen hyväksyminen toimielimen ratkaisuvallaltaan liittyvässä asiassa ellei asia ole merkitykseltään kunnanhallituksen tai valtuuston käsittelemä vaativa
2. käyttösuunnitelmien hyväksyminen

3. hankinnoista päättäminen toimielimelle myönnetyn valtuuden rajoissa
4. avustusten myöntäminen
5. toimintojen ja palvelujen järjestämistavat ja periaatteet
6. tehtäväalueen käyttö- ja järjestyssääntöjen sekä suunnitelmien hyväksyminen
7. toimielimen hallintaan kuuluvien alueiden, tilojen ja niihin kuuluvien laitteiden käytön periaatteet
8. laitosten ja toimipisteiden toiminta- ja aukioloajat
9. koneiden ja kaluston myynnistä
10. hallussaan olevan irtaimen omaisuuden poistaminen ja poistetun omaisuuden hävittäminen tai myynti vahvistettujen perusteiden mukaisesti
11. helpotuksen tai vapautuksen myöntäminen maksun, korvauksen tai saatavan suorittamisesta tai poistamisesta valtuuston vahvistamien päätösvaltuuksien rajoissa
12. luottamushenkilöiden koulutukseen osallistumisesta
13. toiminnan tuloksellisuuden arvioiminen ja vertaaminen annettuihin tavoitteisiin;
14. yli ~~1 000~~ 5 000 euron saamisen poistaminen tileistä sen jälkeen, kun saamista on yritetty periä;
15. palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yksityiskohtaisista perusteista päättäminen valtuuston tai kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti; rakennusvalvonta- sekä vesi- ja jätevesitaksoista päättää kuitenkin kunnanvaltuusto
16. vahingonkorvausten myöntäminen kunnanhallituksen erikseen vahvistamien ohjeiden ja euromäärien mukaisesti silloin kun kunta on katsottava korvausvelvolliseksi.
17. hallinnassaan olevien toimitilojen käytöstä, vuokrauksesta ja vuokran suuruudesta päättäminen;
18. toimielimen hallinnassa olevien stipendi- ja lahjoitusrahastojen käyttämisestä rahaston sääntöjen mukaisesti.

23 § Kunnanhallituksen tehtävät ja toimivalta

Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa ja vastaa kuntalaisia sille säädetyistä tehtävistä. Sen lisäksi kunnanhallitus päättää:

1. kunnan edustajien valinnasta yhteisöihin, joissa kunta on osakkaana,
2. kunnan puhevallan käyttämisestä sekä kuntaa koskevien lausuntojen antamisesta ja sopimuksien hyväksymisestä, siltä osin kuin toimivaltaa ei ole annettu lautakunnalle tai viranhaltijalle,
3. selvityksen antamisesta valtuuston puolesta valtuuston päätöstä koskevasta valituksesta, jos kunnanhallitus katsoo voivansa yhtyä valtuuston päätökseen,
4. kiinteän omaisuuden, osakkeiden ja osuuksien ostamisesta kunnalle talousarviossa myönnettyjen määrärahojen ja valtuuston mahdollisten ohjeiden mukaisesti,
5. kiinteän omaisuuden, osakkeiden ja osuuksien myynti ja vaihto valtuuston mahdollisten ohjeiden mukaan,
6. asemakaavan toteuttamiseksi tarvittavien rakennusten ja laitteiden ostamisesta, myymisestä, vaihtamisesta sekä lunastamisesta,
7. osakkeiden ja osuuksien myynnistä,
8. kiinteän omaisuuden (maa- ja vesialueet, rakennukset, kiinteät rakenteet ja laitteet) vuokralle antamisesta ja ottamisesta, siltä osin kuin päätösvaltaa ei ole annettu muulle toimielimelle tai viranhaltijalle,
9. urakoista ja hankinnoista, siltä osin kuin niiden arvo ylittää lautakunnan hankintavaltuuden
10. vapautuksen tai lykkäyksen myöntämisestä kunnallisen maksun tai yksityisoikeudellisen maksun ja sille määrätyn viivästyskoron suorittamisesta,
11. vapautuksen tai lykkäyksen myöntämisestä kunnallisveron, kansaneläkemaksun ja sairausvakuutusmaksun sekä kiinteistöveron ja niille määrätyn viivästyskoron suorittamisesta,
12. virka- ja työehtosopimusten täytäntöönpanosta ja niiden määräysten soveltamisesta,

13. yleisistä virka- ja työehtosopimuksista poikkeavien paikallisten sopimusten hyväksymisestä,
14. etuosto-oikeuden käyttämisestä,
15. toimitilojen hallinnasta ja niiden osoittamisesta toimialoille,
16. MRL:ssä tarkoitetun kaavoituskatsauksen hyväksymisestä,
17. asemakaavan ja yleiskaavan laatimisesta ja muuttamisesta sekä asemakaavojen ajanmukaisuuden arvioinnista,
18. vaikutukseltaan vähäisten asemakaavojen ja asemakaavojen muutosten hyväksymisestä,
19. MRL:n tarkoittaman rakennuskiellon määrittämisestä ja sen pidentämisestä yleiskaavan ja asemakaavan laatimisen tai muuttamisen vireillä ollessa,
20. MRL:n perusteella asemakaavan laatimis- ja käsittelykustannusten perimisestä,
21. MRL:n mukaisten maankäyttö- ja käsittelysopimusten hyväksymisestä,
22. MRL:n tarkoittaman rakentamiskehotuksen antamisesta,
23. MRL:n tarkoittamista katualueen korvauksista,
24. MRL:n mukaisista poikkeamisluvista,
25. asemakaava-alueen rakennustonttien hintojen ja myyntiehtojen hyväksymisestä,
26. elinkeinoelämän kehittämisestä, siihen liittyvien tunnustusten ja yli 10 000 euron avustusten myöntämisestä,
27. kunnan omaisuuden vakuuttamisesta,
28. työterveyshuollon järjestämisestä,
29. hankintaohjeiden ja –rajojen hyväksymisestä,
30. EU- tai muihin ylikunnallisiin hankkeisiin osallistumisesta,
31. valmiussuunnitelman yleisen osan hyväksymisestä.

Näiden lisäksi kunnanhallitus ratkaisee asiat, joita ei ole säädetty tai muuten määrätty kunnan muun viranomaisten toimivaltaan.

24 § Sivistyslautakunnan tehtävät ja toimivalta

Sivistyslautakunnan tehtävänä ovat perusopetuksen, esiopetuksen ja varhaiskasvatuspalveluiden järjestäminen, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen ja kirjastotoimi.

Sivistyslautakunta päättää:

1. koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisestä ja aamu- ja iltapäivätoimintaan ottamisen perusteista
2. aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelman hyväksymisestä
3. esiopetuksen järjestämisen perusteista sekä esiopetuksen opetussuunnitelmasta ja varhaiskasvatussuunnitelmasta
4. oppilaaksiottamisen perusteet sekä oppilaaksiottamisalueiden hyväksymisestä
5. perusopetuksen ja esiopetuksen lukuvuosisuunnitelman hyväksymisestä
6. perusopetuksen tuntikehysten hyväksymisestä
7. koulukuljetusten järjestämisestä ja kuljetusavustusten myöntämisen perusteista
8. erityisen tuen antamisesta oppilaalle sekä tähän tehtävistä muutoksista mikäli huoltajien suostumusta ei ole
9. oppilaan 11 –vuotisesta oppivelvollisuudesta tai tämän muuttamisesta mikäli huoltajien suostumusta ei ole
10. rehtorin, vararehtorin ja apulaisrehtorin tehtävien hoitoa koskevan määräyksen antamisesta opettajalle tai tehtävän poisottamisesta sekä työnantajan edustajan valinnasta
11. oppilaan määräaikaisesta erottamisesta

25 § Teknisen lautakunnan tehtävät ja toimivalta

Teknisen lautakunnan toimialana on:

1. kunnan omat talonrakennustehtävät, mikäli kunnanhallitus ei ole asettanut erillistä toimikuntaa
2. kunnallistekniikan sekä kunnan vastuulla olevan yleisen tie- ja katuverkon rakentaminen ja ylläpito
3. jätehuollon yhteistyö
4. vesihuolto
5. kunnan kiinteistöjen ja alueiden ylläpito ja vuokraaminen siltä osin kuin vuokraamista ei ole annettu muiden tehtäväksi
6. kunnan maa- ja metsätilojen hoito
7. yksityistielain mukaan kunnalle kuuluvat tehtävät

Lupajaoston toimialana on:

1. rakennusvalvonta
2. ympäristönhoito ja ympäristönsuojelu siltä osin kuin tehtäviä ei ole annettu muiden hoidettavaksi
3. palo- ja pelastustoimi, väestönsuojelu, öljyvahinkojen torjunta siltä osin kuin tehtäviä ei ole annettu muiden hoidettavaksi

Tekninen lautakunta päättää ja vastaa seuraavista asioista

1. urakoista ja hankinnoista, siltä osin kuin niiden arvo ei ylitä lautakunnan hankintavaltuutta
2. kadunrakennussuunnitelmien sekä puisto-, liikenne- ja ulkoilualueita koskevien suunnitelmien hyväksymisestä
3. rakennustyössä ja rakenteiden sijoittamisessa tarvittavien alueiden käyttöoikeuksista, työluvista, haltuunotosta, sekä korvauksista päättäminen ja sopimusten hyväksyminen
4. energiahankintaa koskevista sopimuksista
5. liikennejärjestelyjen ja liikenteenohjausjärjestelyiden pysyvästä muuttamisesta siellä, missä kunta on tienpitäjä
6. haitta- tai vahingonkorvauksen myöntämisestä toimialueellaan
7. vastaa kunnan metsien hoidosta sekä kunnan metsän myynnistä metsätaloussuunnitelman mukaisesti
8. vastaa kunnan vesihuollon järjestämisestä vesihuoltolain mukaisesti, sen kehittämistä ja yleissuunnittelusta sekä kehittämissuunnitelmien laatimisesta
9. vastaa huleveden viemäroinnin järjestämisestä, toimii MRL:n mukaisena hulevesiasioista vastaavana toimielimenä, sekä myöntää vapautuksen velvollisuudesta liittyä hulevesijärjestelmään
10. vastaa kunnan liikenneturvallisuustyöstä yhdessä tiehallinnon sekä kunnan muiden hallinnonalojen kanssa
11. suorittaa ympäristönsuojelulain 75 §:n mukaiset maaperän puhdistustoimenpiteet silloin, kun puhdistamistarve on todettu
12. päättää yksityistieavustuksien myöntämisestä.
13. yksityisteiden ohjauslaitteiden asentamisesta

Lupajaosto

1. toimii kunnassa MRL:n 21 §:n tarkoittamana rakennusvalvontaviranomaisena
2. toimii ulkoilulain mukaisena leirintäalueviranomaisena

3. päättää MRL:n 137 §:n mukaisesta suunnittelutarveratkaisusta
4. päättää korjausavustusten myöntämisestä
5. huolehtii niistä tehtävistä, jotka pelastustoimesta ja öljyvahinkojen torjunnasta on säädetty ja määrätty kunnan tehtäväksi.]
6. valvoo ympäristöhoitoa (MRL 167 §)

26 § Vapaa-aikalautakunnan tehtävät ja toimivalta

Vapaa-aikalautakunnan toimialana on järjestää kuntalaisten vapaa-aika-, virkistys-, liikunta- ja kulttuuripalvelut. Lisäksi lautakunta vastaa nuorisopalveluista ja ~~nuorisovaltuuston toiminnasta~~ sekä Koivuniemen virkistysalueen kehittamisestä ja käytöstä.

27 § Viranhaltijoiden yleinen ratkaisovalta

Kunnanjohtajan ja toimialajohtajan ratkaisovalta

1. toimialaa koskevien laskujen hyväksyminen
2. toimialan sopimukset hankintavaltuuksien rajoissa
3. kunnan saatavien, suoritusten ja vakuuksien hyväksyminen, valvominen, muuttaminen ja vapauttaminen
4. tulojen ja saatavien perinnästä vastaaminen, valtionosuuksien ja –avustusten hakeminen ja niitä koskevien oikaisuvaatimusten ja valitusten tekeminen
5. alle ~~1 000~~ 5 000 euron saamisen poistaminen tileistä sen jälkeen, kun saamista on yritetty periä
6. hankintapäätökset kunnanhallituksen määrittelemien valtuuksien rajoissa
7. irtaimiston poistoista päättäminen.

Vastuualueen ~~esimiehen~~ **esihenkilön** ratkaisovalta

1. vastuualueen yksittäiset sopimukset hankintarajojen puitteissa,
2. vastuualuetta koskevien laskujen hyväksyminen,
3. vastuualueen hankinnat hankintarajojen puitteissa,
4. alueiden, paikkojen, tilojen ja niihin kuuluvien laitteiden ja muun irtaimiston vuokraaminen tai luovuttaminen tilapäisesti ulkopuolisen käyttöön,
5. tutkimusluvan myöntäminen vastuualueelle ja
6. stipendin myöntäminen erityisen ansioituneelle henkilölle.

28 § Viranhaltijoiden tehtävät ja toimivalta

1. Kunnanjohtaja päättää
 1. huomionosoituksista, kannatusilmoitusten antamisesta sekä lahjoitusten tekemisestä tavanomaisesti hyväntekeväisyystarkoituksiin,
 2. kunnanvaakunan käyttöoikeudesta,
 3. kunnan viirin myöntämisestä,
 4. kunnan yleisestä markkinoinnista ja suhdetoiminnasta sekä näihin liittyvistä sopimuksista,
 5. elinkeinoelämän kehittämiseen liittyvien alle 10 000 euron avustusten myöntämisestä talousarvion puitteissa,
 6. kunnan edustajien nimeämisestä projekti- ja työryhmiin,

7. kunnan lausuntojen antamisesta vuosittain toistuvien lausuntopyyntöjen perusteella, ellei lausuntojen antaminen kuulu jollekin toimielimelle tai muulle viranhaltijalle,
8. edustus-, neuvottelu- ja tiedotustilaisuuksista sekä kunnan edustuksesta niissä,
9. kunnan osallistumisesta alueellisen elinkeinotoimen kehittämishankkeisiin kunnanhallituksen hyväksymien perusteiden mukaisesti,
10. henkilöstön määräämisestä kuntayhteistyötehtäviin osana muita tehtäviä,
11. valtuuksien antamisesta kunnan puhevallan käyttämiseen,
12. edustaa kuntaa kunnan tytäryhtiötä lukuun ottamatta osakeyhtiöissä, säätiöissä, yhdistyksissä tai muissa yhteisöissä, joissa kunta on osakkaana tai valtuuttaa muun kunnan viranhaltijan tai luottamushenkilön edustamaan kuntaa,
13. etuusto-oikeuden käyttämättä jättämisestä,
14. rakennustonttien myynnistä ja vuokrauksesta, jos kunnanhallitus on vahvistanut myynnissä noudatettavat yleiset periaatteet,
15. lykkäyksen myöntämisestä tonttien ja muiden alueiden myynti- ja vuokraehtojen mukaisen rakentamis- ja muun sellaisen velvoitteen täyttämistä,
16. toimialarajat ylittävien sisäisten työryhmien perustamisesta ja
17. johtoryhmän nimeämisestä.

2. Hallintojohtaja päättää

1. tilapäisten lainojen ottamisesta valtuuston hyväksymien limiittien mukaisesti,
2. hallinnon toimialalla valmistettujen painotuotteiden hinnoista ja kopioista perittävistä maksuista,
3. henkilöstöltä perittävistä ateriakorvauksista,
4. huomionosoituksista henkilöstön osalta,
5. Tyky-seteleiden ja muun virkistystoiminnan säännöistä,
6. asuinhuoneistojen vuokrasopimusten tekemisestä, irtisanomisesta ja purkamisesta kunnan omistuksessa oleviin vuokra-asuntoihin, ~~lukuun ottamatta vanhustentaloasuntoja~~
7. asuntotoimen alaan kuuluvien muiden tehtävien hoitamisesta asuntotoimeen liittyvien säädösten ja määräysten mukaisesti ja
8. kunnan kassavarojen ~~tilapäisestä~~ sijoittamisesta kunnanhallituksen antamien yleisohjeiden mukaisesti

3. Tekninen johtaja päättää

1. toimialallaan suunnittelijoiden valinnasta ja suunnitelmien hyväksymisestä siltä osin, kun niiden arvo ei ylitä viranhaltijan hankintavaltuuksia,
2. rakennusvaiheessa ilmenevistä tarpeellisista muutoksista rakennussuunnitelmiin ja rakennustöiden lisätyölaskutusten hyväksymisestä,
3. teknisen toimialan urakoiden vastaanottamisesta ja käyttöön luovuttamisesta,
4. teknisen toimialan urakasopimusten ja hankintasopimusten vakuuksien hyväksymisestä sekä rakennusaikaisten vakuutusten ottamisesta,
5. kunnan viljelysmaiden vuokralle antamisesta tarjoukset saatuaan,
6. vesihuoltolaitoksen maksujen määräämisestä voimassaolevan taksan mukaisesti sekä liittymis- ja käyttösopimusten hyväksymisestä,
7. kunnan kiinteistöjen sähkö-, lämpö- ja muiden liittymissopimusten hyväksymisestä ja allekirjoittamisesta,
8. osoittaa tarvittaessa kiinteistön vesihuollon sekä hulevesijärjestelmän liittymiskohdat.

Tekninen johtaja toimii kunnan edustajana kiinteistö-, lunastus- ja tietoiutuksissa sekä muissa kiinteistöjä koskevilla toimituksissa ja päättää kiinteistötoimitusten hakemisesta.

4. Rakennustarkastaja päättää

1. rakennusluvan myöntämisestä enintään 2 asunnon pientalon rakentamiseen tai vastaavaan vähäiseen lisärakentamiseen asemakaava-alueella,
2. rakennusluvan myöntämisestä jo olemassa olevaan asuntoon tai maanviljelystilaan kuuluvan muun talousrakennuksen kuin tuotantorakennuksen rakentamiseen,
3. toimenpideluvan myöntämisestä, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla on merkittävää vaikutusta luonnon oloihin, ympäröivän alueen maankäyttöön tai maisemankuvaan (MRL 126 ja 21 §),
4. vastaavan työnjohtajan ja erityisalan työnjohtajan hyväksymisestä (MRL 122 §),
5. purkamisluvan myöntämisestä (MRL 127 ja 21 §),
6. maisematyöluvan myöntämisestä (MRL 128 ja 21 §),
7. luvan voimassaolon jatkamisesta (MRL 143 §),
8. tarkastus- ja valvontamaksujen määräämisestä voimassa olevan taksan mukaisesti (MRL 145 §) ja
9. kaava-alueen ja haja-asutusalueen osoitteista hyväksytyä osoitejärjestelmää noudattaen.

5. Rakennusmestari päättää

1. teknisen toimialan työnjohdon toteuttamisesta ja töiden järjestämisestä ~~toimialan~~ **lautakunnan** ohjeistuksen mukaisesti,
2. luvan myöntämisestä liikennemerkkien, johtojen, kilpien ja muiden sellaisten laitteiden sijoittamiseen kunnan omistamille ja hallitsemille alueille,
3. puistojen ja muiden yleisten alueiden vastikkeettomasta luovutuksesta lyhytaikaiseen käyttöön,
4. ajoneuvojen siirtämisestä ja romuajoneuvojen hävittämisestä annetun lain mukaisista tehtävistä.

~~6. Sivistysjohtaja päättää:~~

- ~~1. vastuualueen esimiehen sijaisen~~
- ~~2. päättää työntekijän ja viranhaltijan työpanoksen suuntaamisesta yli vastuualuerajan~~
- ~~3. rehtorin opetusvelvollisuudesta OVTES:n mukaisesti~~

6. Hyvinvointijohtaja päättää

1. vastuualueen esimiehen sijaisen,
2. päättää työntekijän ja viranhaltijan työpanoksen suuntaamisesta yli vastuualuerajan,
3. rehtorin ja apulaisrehtorin opetusvelvollisuudesta OVTES:n mukaisesti,
4. taidenäyttelyiden järjestämisestä vapaa-aikalautakunnan ohjeiden mukaisesti ja
5. vapaa-aikalautakunnan hallinnassa olevien tilojen, alueiden ja laitteiden vuokraamisesta ja lainaamisesta.

7. Varhaiskasvatuspäällikkö päättää

1. päivähoiton ja esiopetuksen antamisesta kunnan omissa yksiköissä, yksityisellä palveluntarjoajalla sekä palvelusetelien myöntämisestä sekä lasten sijoittamisesta em. palveluihin
2. palvelusetelituottajan hyväksymisestä ja vastaa valvonnasta

3. esiopetuksen henkilökohtaisesta opetussuunnitelmasta
 4. erityistä tukea tarvitsevan lapsen erityispalveluista päivähoidon ja esiopetuksen osalta
 5. varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista lautakunnan vahvistamien perusteiden mukaisesti.
 6. tehtäväalueen yksittäisistä sopimuksista viranhaltijoille myönnetyn hankintavaltuuden rajoissa
 7. luvan myöntämisestä poissaoloon esiopetuksesta
 8. koululaiskuljetuksen sekä oppilaan kuljettamista tai saattamista koskevan avustuksen maksamisesta esiopetuksen oppilaan kohdalla sivistyslautakunnan hyväksymien perusteiden mukaisesti
 9. tekee erityisen ja tehostetun tuen päätöksen varhaiskasvatuksen tai esiopetuksen palvelussa olevalle lapselle
8. Vastaava ja varhaiskasvatuksen opettaja
1. tekee esityksen tehostetun ja erityisen tuen tarpeesta varhaiskasvatuksen tai esiopetuksen palvelussa olevalle lapselle.
9. Rehtori päättää tai hyväksyy
1. oppilaan ottamisesta perusopetuksen oppilaaksi
 2. aamu- ja iltapäivätoimintaan hakemisesta, lapsen toiminnan piiriin ottamisesta ja toimipaikoihin sijoittamisesta
 3. erityisen tuen antamisesta oppilaalle sekä tähän tehtävistä muutoksista mikäli huoltajan suostumus on olemassa
 4. oppilaan henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman
 5. työntekijän ja viranhaltijan toimipaikan määräämisestä
 6. avustajapalveluiden ja muiden tukitoimien myöntämisestä
 7. oppilaan erityisistä opetusjärjestelyistä
 8. myöntää luvan perusopetuksen aloittamiseen yhtä vuotta aikaisemmin tai myöhemmin
 9. oppilaan 11 –vuotisesta opetusvelvollisuudesta, mikäli huoltajien suostumus on olemassa sekä annettavasta erityisestä tuesta
 10. luvan myöntämisestä oppilaalle yli yhden viikon poissaoloon
 11. luvan opintojen suorittamiseen opetukseen osallistumatta
 12. oppilaan oppivelvollisuuden suorittamisen valvomisesta, mikäli oppilas ei osallistu perusopetuslain mukaiseen opetukseen
 13. oppilaan valinnaisaineesta ja oppimäärän muuttamisesta, jos opetusta ei voida tarkoituksenmukaisesti järjestää
 14. oppilaan vuosiluokalle jättämisestä eri osapuolia kuultuaan
 15. kirjallisen varoituksen antamisesta oppilaalle ja muista kurinpidollisista toimenpiteistä
 16. päättötodistuksen, erotodistuksen ja oppimäärän suorittamiseen liittyvän todistuksen antamisesta oppilaalle
 17. muualla suoritettujen opintojen hyväksi lukemisesta
 18. oppikirjojen ja -materiaalien käyttöönottamisesta
 19. oppilaskunnan ja kerhojen toiminnan perusteista
 20. koululaiskuljetuksen sekä oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta maksettavien avustusten myöntämisestä lautakunnan hyväksymien perusteiden mukaisesti
 21. opetuksen määräämisestä tilapäisesti oman työn ohella suoritettavaksi
 22. tutkinnon ja kuulustelun suorittavan opettajan määräämisestä
 23. opetuksen julkisuuden rajoittamisen perustellusta syystä
 24. koulukiinteistön ja –huoneiston käyttöluvista **koulupäivän aikana**
 25. oppilaan lähikoulusta

26. oppilaan vapauttamisesta oppiaineen opetuksesta
27. ~~varhaiskasvatus~~ ja koulutuspalvelujen hankkimisesta kunnan ulkopuolisilta palvelujen tarjoajilta
28. vastaa perusopetuksen ja **oppivelvollisuuden** piiriin kuuluvien kunnan ulkopuolelle sijoitettujen auralaisten kouluasioista
29. tekee päätöksen oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttämisestä, jos oppivelvollinen ei ole minkään koulutuksen järjestäjän opiskelija
30. osoittaa oppivelvolliselle opiskelupaikan tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa tai työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa koulutuksessa, jos oppivelvollinen ei ole aloittanut oppivelvollisuuslain 4 §:ssä tarkoitettussa koulutuksessa.
31. tekee oppivelvollisuuslain mukaiset päätökset majoitus- ja matkakorvauksesta sekä maksuttomuuden pidentämisestä.
32. tekee pyydettyä päätöksen opetuksen maksuttomuudesta.

10. Opettaja päättää

1. oppilaan poissaolosta koulusta enintään viikoksi

11. Kirjastotoimenjohtaja päättää

1. tilapäisistä muutoksista aukioloaikoihin,
2. kirjaston käyttökiellon määräämisestä enintään 30 vuorokaudeksi ja
3. omatoimikirjaston määräaikaisen käyttökiellon asettamisesta.

~~12. Kulttuuri- ja vapaa-aikasihteeri päättää:~~

- ~~1. taidenäyttelyiden järjestämisestä vapaa-aikalautakunnan ohjeiden mukaisesti~~
- ~~2. vapaa-aikalautakunnan hallinnassa olevien tilojen, alueiden ja laitteiden vuokraamisesta ja lainaamisesta~~

~~13. Sosiaalijohtaja päättää:~~

- ~~1. perusturvalautakunnan puhevallan käytöstä yksilöä koskevissa asioissa, ellei tehtävää ole siirretty muulle viranhaltijalle~~
- ~~2. yksityisen tehostetun palveluasumisen tuottajan hyväksymisestä palvelusetelintuottajaksi ja toimii valvontaviranomaisena~~
- ~~3. lausuntojen antamisesta, esitysten tekemisestä ja muutosten hakemisesta päätöksiin sekä vastineen ja selitysten antaminen lautakunnan päätöksestä tehtyyn muutoshakemukseen.~~
- ~~4. lapsen tahdonvastaisen huostaanottoa koskevan hakemuksen tekemisestä hallinto-oikeudelle, lapsen muusta kuin tahdonvastaisesta huostaanotosta ja sijaishuoltoon sijoittamisesta, huostaanoton lakkauttamisesta sekä sijaishuollon muutoksesta silloin kun sosiaalijohtaja ei ole toiminut lapsen asioista vastaavana sosiaaliohjaajana~~
- ~~5. lastensuojelulaissa (417/2007) johtavalle viranhaltijalle säädetyistä tehtävistä sekä sosiaalihuoltolain 12 §:ssä säädetyistä kiireellisistä tehtävistä.~~
- ~~6. lastensuojelulain (417/2007) §:n 62-63, 67, 69 ja 71-73 mukaisista toimenpiteistä siltä osin, mistä em. pykälien mukaan päätöksen tekee sosiaalihuollon johtava viranhaltija tai lapsen asioista vastaava sosiaaliohjaaja~~
- ~~7. sosiaalihuollon antamisesta ja siihen liittyvistä muista toimenpiteistä~~
- ~~8. lastenvalvojalle kuuluva ratkaisu- ja toimivalta~~
- ~~9. asukkaiden valinnasta ympärivuorokautiseen hoitoon, palveluasuntoihin ja kunnan vanhusien vuokra-asuntoihin~~
- ~~10. maahanmuuttajien kotouttamisesta~~

- ~~11. ostopalvelusopimusten tekemisestä perusturvalautakunnan hyväksymien perusteiden tai päätösten mukaisesti~~
- ~~12. asiakkaan ja hänen edustajansa tietojen annosta asiakkaalle (AsiakasL 12 § 2 mom) ja muun tiedon annosta (JulkisuusL 14 §)~~
- ~~13. ratkaisuvaltansa siirtämisestä alaiselleen viranhaltijalle~~
- ~~14. sosiaalipalveluista perittävistä asiakasmaksuista ellei tehtävää ole siirretty muulle viranhaltijalle tai kun perittäviin asiakasmaksuihin sisältyy harkintaa.~~
- ~~15. palvelusetelien myöntämisestä sosiaalipalveluihin~~
- ~~16. vastuualueen esimiehen sijaisesta~~
- ~~17. veteraaniasioiden yhteyshenkilölle kuuluvista sotaveteraanien palveluista, ja niihin liittyvistä korvaushakemuksista valtioneuvostolle~~
- ~~18. sosiaalihuollon palveluista tehtyjen muistutusten käsittelystä~~
- ~~19. palvelusetelien myöntämisestä tehostettuun asumispalveluun~~
- ~~20. erityishuolto ohjelman vahvistamisesta ja erityishuollon palveluista~~
- ~~21. yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta valvontaviranomaisena~~

~~14. Sosiaalityöntekijä päättää:~~

- ~~1. sosiaalihuollon palvelujen antamisesta~~
- ~~2. lastensuojelun avohuollon tukitoimenpiteiden antamisesta~~
- ~~3. toimialaansa kuuluvien lausuntojen ja selvitysten antamisesta~~
- ~~4. lastensuojelulaissa (417/2007) sosiaalityöntekijälle säädetyistä tehtävistä~~
- ~~5. ratkaisuvaltansa kuuluvista palveluista perittävistä korvauksista perusturvalautakunnan vahvistamien perusteiden mukaan~~
- ~~6. ratkaisuvaltansa kuuluvien toimeentuloturvaetuuksien takaisinperinnästä~~
- ~~7. täydentävän ja ennalta ehkäisevän toimeentulotuen myöntämisestä perusturvalautakunnan vahvistamien ohjeiden mukaisesti~~
- ~~8. erityishuolto ohjelmien vahvistamisesta.~~
- ~~9. lähestymiskiellon hakemisesta (Lähestymiskiellosta 5 §)~~
- ~~10. lastenvalvojan palvelujen antamisesta~~

~~15. Sosiaaliohjaaja päättää:~~

- ~~1. sosiaalipalvelujen antamisesta, ellei päätösvaltaa ole siirretty muulle viranhaltijalle~~
- ~~2. kuntouttavan työtoiminnan palvelujen myöntämisestä asiakkaalle.~~
- ~~3. asiakkaan ohjaamisesta työttömien yhteispalveluun~~
- ~~4. vammaispalvelujen ja kehitysvammahuollon palvelujen myöntämisestä perusturvalautakunnan antamien perusteiden ja ohjeiden mukaisesti~~
- ~~5. toimialaansa kuuluvien lausuntojen ja selvitysten antamisesta~~
- ~~6. täydentävän ja ennalta ehkäisevän toimeentulotuen myöntämisestä perusturvalautakunnan vahvistamien ohjeiden perusteella~~

~~16. Avopalvelun ohjaaja päättää yksityistä henkilöä ja perhettä koskevissa asioissa toimenkuvassa tarkemmin vahvistetuin perustein seuraavista asioista:~~

- ~~1. kotihoidon (= kotipalvelu, kotisairaanhoido ja tukipalvelut) palvelujen antamisesta~~
- ~~2. omaishoidon tuen palvelujen myöntämisestä perusturvalautakunnan vahvistamien perusteiden mukaisesti.~~
- ~~3. sosiaalihuoltolain mukaisten liikkumista edistävien palvelujen antamisesta perusturvalautakunnan vahvistamien perusteiden mukaisesti~~

- ~~4. asukkaiden valitsemisesta kunnan omistuksessa oleviin vanhustentalon asuntoihin~~
- ~~5. ratkaisuvaltaansa kuuluvista palveluista perittävistä maksuista perusturvalautakunnan antamien perusteiden ja yleisten ohjeiden mukaisesti.~~

~~17. Hoivakodin vastaava sairaanhoitaja päättää:~~

- ~~1. asukkaiden valinnasta palvelutalo Hoivakotiin lyhytaikaiseen hoitoon.~~

29 § Toimivallan edelleen siirtäminen

Toimielin voi siirtää sille tässä luvussa määrättyä toimivaltaa edelleen alaiselleen viranomaiselle. Se, jolle toimivaltaa on edelleen siirretty, ei voi enää siirtää toimivaltaa edelleen. Toimivallan siirtämisestä on pidettävä toimialoittain ajan tasalla olevaa luetteloa.

Viranhaltija voi saattaa hänelle siirretyn asian toimielimen päätettäväksi, jos asialla on laajempaa ja/tai periaatteellista merkitystä.

30 § Toimivalta päättää asiakirjan antamisesta

Valtuuston asiakirjoja koskevat tietopyynnöt ratkaisee hallintojohtaja.

Muun toimielimen asiakirjoja koskevat tietopyynnöt ratkaisee toimielimen esittelijä.

31 § Asian ottaminen kunnanhallituksen käsiteltäväksi

Asian ottamisesta kunnanhallituksen käsiteltäväksi voi päättää kunnanhallitus, kunnanhallituksen puheenjohtaja ja kunnanjohtaja.

32 § Asian ottaminen lautakunnan käsiteltäväksi

Asia voidaan kuntalain 92 §:n mukaisesti ottaa lautakunnan käsiteltäväksi, jollei ole ilmoitettu asian ottamisesta kunnanhallituksen käsiteltäväksi.

Asian ottamisesta lautakunnan käsiteltäväksi voi päättää lautakunnan ja sen puheenjohtajan lisäksi lautakunnan esittelijä.

33 § Ottokelpoisen päätöksen ilmoittaminen

Kunnanhallituksen alaisen viranomaisen on ilmoitettava kunnanhallitukselle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä lukuun ottamatta sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista kunnanhallitus on päättänyt, ettei se käytä otto-oikeuttaan.

Lautakunnan alaisen viranomaisen on ilmoitettava lautakunnalle ja kunnanhallituksen esittelijälle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä lukuun ottamatta sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista lautakunta tai kunnanhallitus on ilmoittanut, ettei se käytä otto-oikeuttaan.

Ilmoitus on tehtävä neljän päivän kuluessa pöytäkirjan tarkastamisesta. Jos pöytäkirjaa ei tarkasteta, määräaika lasketaan pöytäkirjan allekirjoittamisesta.

Ilmoitus tehdään sähköisesti kunnanhallituksen ja lautakunnan puheenjohtajalle ja esittelijälle.

Ylemmän toimielimen käsiteltäväksi ei oteta:

- lain tai asetuksen mukaisia lupa-, ilmoitus-, valvonta- tai toimitusmenettelyä koskevia asioita,
- yksilöön kohdistuvia opetustoimen, terveydenhuollon tai sosiaalitoimen asioita,
- henkilöstöasioita, jotka koskevat: vuosiloman myöntämistä, sellaisen virkavapauden tai työloman myöntämistä, jonka saamiseen viranhaltijalla tai työntekijällä on lainsäädännön tai virka- ja työehtosopimuksen nojalla ehdoton oikeus, virkamatkamääräyksen antamista, henkilöstön määräämistä tarvittavaan lisä-, yli- ja lauantaityöhön sekä varallaoloon.

Päätökset niissä asioissa, joista ei tarvitse ilmoittaa, voidaan otto-oikeuden estämättä panna täytäntöön, jollei yksittäistapauksessa ole ilmoitettu asian ottamisesta kunnanhallituksen tai lautakunnan käsiteltäväksi.

6 luku Toimivalta henkilöstöasioissa

34 § Kunnanhallituksen yleistoimivalta henkilöstöasioissa

Kunnanhallitus päättää

1. tehtäväkuvauksesta, tehtävien vaativuuden arviointijärjestelmästä sekä tehtävien sijoittumisesta järjestelmässä,
2. harkinnanvaraisista tehtäväkohtaisista palkoista ja mahdollisista rekrytointilisistä sekä
3. henkilöstöstrategiasta.

Mikäli toimivallasta henkilöstöasioissa ei ole säädetty laissa eikä määrätty hallintosäännössä, toimivalta on kunnanhallituksella.

35 § Yleinen ratkaisovalta henkilöstöasioissa

Kunnanjohtaja, toimialajohtaja ja vastuualueen ~~esimies~~ **esihenkilö** ratkaisevat seuraavat alaisiaan koskevat asiat:

- myöntävät vuosiloman,
- myöntävät sellaisen virkavapauden ja työloman, jonka saamiseen viranhaltijalla tai työntekijällä on lainsäädännön tai virka- ja työehtosopimuksen nojalla ehdoton oikeus,
- myöntävät kunnanhallituksen ohjeita noudattaen harkinnanvaraisen palkattoman enintään ~~6 kuukauden~~ **yhden vuoden** virkavapauden tai työloman,
- antavat alaiselleen viranhaltijalle tai työntekijälle virka- ja työmatkamääräyksen silloin, kun kyse ei ole virantoimitusmatkasta,
- päättävät koulutukseen osallistumisesta ja suoritettavasta korvauksesta sekä
- määräävät henkilöstön tarvittaessa lisä-, yli-, lauantai- ja sunnuntaityöhön sekä varallaoloon,
- **toimialajohtajat määräävät toimialallaan esihenkilön sijaisen,**
- **vastuualueen esihenkilö määrää työntekijän sijaisen.**

Kunnanjohtaja päättää henkilökohtaisten lisien myöntämisestä toimialajohtajien esityksestä.

Hallintojohtaja päättää henkilöstön palvelusvuosiin perustuvista lisistä. Hallintojohtaja tekee sopimuskorotuksen tehtävien arviointijärjestelmään, hyväksyy tehtäväkuvauksen päivityksen ja sijoittumisen TVA-järjestelmässä.

36 § Viran perustaminen ja lakkauttaminen sekä virkanimikkeen muuttaminen

Valtuusto päättää virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta. Kunnanhallitus päättää virkanimikkeen muuttamisesta.

37 § Virkasuhteen muuttaminen työsuhteeksi

Kunnanhallitus päättää virkasuhteen muuttamisesta työsuhteeksi.

38 § Kelpoisuusvaatimukset

Kunnanjohtajan viran kelpoisuusvaatimuksista päättää valtuusto. Virkasuhteeseen ottava viranomaisen päättää viran kelpoisuusvaatimuksista, jos niistä ei ole päätetty virkaa perustettaessa.

Jos henkilö otetaan virkasuhteeseen ilman, että tehtävää varten on perustettu virkaa, kelpoisuusvaatimuksista päättää virkasuhteeseen ottava viranomaisen.

Henkilöstöltä vaadittavasta kelpoisuudesta pidetään erillistä luetteloa.

39 § Haettavaksi julistaminen

Viran, toimen tai virkasuhteen julistaa haettavaksi palvelussuhteeseen ottamisesta päättävä viranomaisen. Kun virkasuhteeseen ottamisesta päättävä viranomaisen on valtuusto, viran tai virkasuhteen julistaa kuitenkin haettavaksi kunnanhallitus.

40 § Palvelussuhteeseen ottaminen

Valtuusto valitsee kunnanjohtajan.

Kunnanhallitus valitsee toimialajohtajat: hallintojohtaja, tekninen johtaja ja sivistysjohtaja ja sosiaali- ja hyvinvointijohtaja. Lisäksi kunnanhallitus valitsee elinvoimajohtajan.

Lautakunta päättää oman toimialansa itsenäisessä asemassa ja esimiesasemassa esihenkilöasemassa olevien viranhaltijoiden ja työntekijöiden valinnasta.

Esimies Esihenkilö valitsee alaisuudessaan työskentelevän muun henkilöstön. ellei valintaa suorita lautakunta.

Koeajan määrittämisestä tai siitä sopimisesta ja koeajan pituudesta päättää se, joka ottaa palvelussuhteeseen kunnanhallituksen antamien henkilöstöä koskevien yleisohjeiden mukaisesti.

Palvelussuhteen ehdoista päättää valinnan suorittava viranomainen voimassaolevien virka- ja työehtosopimusten sekä kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaan. Valtuuston valitseman henkilön osalta päätöksen tekee kunnanhallitus.

Vakituiset virat ja toimet julistetaan avoimeen hakuun ja valinnoista tehdään muutoksenhakukelpoinen päätös. Myös pidemmät määräaikaiset tehtävät täytetään hyvän hallintotavan mukaisesti.

41 § Ehdollisen valintapäätöksen vahvistaminen

Ehdollisen valintapäätöksen vahvistaa palvelussuhteeseen ottamisesta päättänyt viranomainen. Valtuuston ehdollisen valintapäätöksen vahvistaa kuitenkin kunnanhallitus.

Ehdollisen valintapäätöksen raukeamisen toteaa päätöksellään palvelussuhteeseen ottamisesta päättänyt viranomainen.

42 § Virkaan tai toimeen ottaminen valitun irtisanouduttua ennen virantoimituksen alkamista

Jos haettavana olleeseen virkaan, toimeen tai virkasuhteeseen valittu irtisanoutuu ennen virantoimituksen alkamista, eikä varalle ole valittu ketään, voidaan viranhaltija/työntekijä valita niiden virkaa ~~virkasuhteeseen~~ tai tointa ~~virkasuhteeseen~~ hakeneiden joukosta, jotka ilmoittavat hakemuksensa olevan edelleen voimassa.

43 § Virka- ja työehtosopimuksen harkinnanvaraisten määräysten soveltaminen

Mikäli tässä luvussa ei ole toisin määrätty, virka- ja työehtosopimuksen harkinnanvaraisten määräysten soveltamisesta päättää kunnanhallitus.

44 § Viranhaltijan siirtäminen toiseen virkasuhteeseen

Viranhaltijan siirtämisestä toiseen virkasuhteeseen kunnallisen viranhaltijalain 24 §:n nojalla päättää viranomainen, jolla on toimivalta molempiin virkasuhteisiin ottamisessa. Jos toimivalta on eri viranomaisilla, siirtämisestä päättää kunnanhallitus.

45 § Sivutoimet

Sivutoimilupahakemuksen ratkaisee ja sivutoimiluvan peruuttamisesta sekä sivutoimen vastaanottamisen ja pitämisen kieltämisestä päättää kunnanjohtaja.

Sivutoimi-ilmoitus tehdään lähiesimiehelle.

46 § Viranhaltijan ja työntekijän työ- ja toimintakyvyn selvittäminen

Kunnanhallituksen puheenjohtaja päättää kunnallisen viranhaltijalain 19 §:n nojalla terveydentilaa koskevien tietojen pyytämisestä kunnanjohtajalta sekä kunnanjohtajan määräämisestä terveydentilaa koskeviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin. Kunnanjohtaja tekee päätökset toimialajohtajien osalta.

~~Esimies~~ **Esihenkilö** päättää kunnallisen viranhaltijalain 19 §:n nojalla terveydentilaa koskevien tietojen pyytämistä alaiseltaan viranhaltijalta tai työntekijältä sekä ~~viranhaltijan tai työntekijän~~ henkilön määräämisestä terveydentilaa koskeviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin.

47 § Virantoimituksesta pidättäminen

Kunnallisen viranhaltijalain 48 §:n mukaan valtuusto päättää kunnanjohtajan virantoimituksesta pidättämisestä. Valtuuston puheenjohtaja voi ennen valtuuston kokousta päättää kunnanjohtajan väliaikaisesta virantoimituksesta pidättämisestä.

Kunnanhallitus ja lautakunta päättävät alaisensa viranhaltijan virantoimituksesta pidättämisestä.

Kunnanjohtaja voi ennen kunnanhallituksen kokousta päättää kunnanhallituksen alaisen viranhaltijan väliaikaisesta virantoimituksesta pidättämisestä.

Toimialajohtaja voi ennen lautakunnan kokousta päättää lautakunnan alaisen viranhaltijan väliaikaisesta virantoimituksesta pidättämisestä.

48 § Virkasuhteen ja työsuhteen muuttaminen osa-aikaiseksi

Virkasuhteen ja työsuhteen muuttamisesta osa-aikaiseksi päättää palvelussuhteeseen ottava toimielin tai viranhaltija.

49 § Lomauttaminen

Kunnanhallitus päättää henkilöstön lomauttamisen periaatteista.

Viranhaltijan ja työntekijän lomauttamisesta toistaiseksi tai määräajaksi päättää ~~esimies~~ **esihenkilö** alaisensa osalta. Koko henkilöstön lomauttamisesta päättää kunnanhallitus.

50 § Palvelussuhteen päätyminen

Palvelussuhteen purkamisesta koeajalla, irtisanomisesta, purkamisesta ja purkautuneena pitämisestä päättää palvelussuhteeseen ottava.

Viranhaltijan ilmoitus virkasuhteen irtisanomisesta ja työntekijän ilmoitus työsuhteen irtisanomisesta saatetaan palvelussuhteeseen ottamisesta päättävän viranomaisen tietoon.

51 § Menetettyjen ansioiden korvaaminen

Viranhaltijalle kunnallisen viranhaltijalain 45 §:n nojalla maksettavasta korvauksesta päättää kunnanhallitus.

52 § Palkan takaisinperiminen

Aiheettomasti maksetun palkan tai muun virkasuhteesta johtuvan taloudellisen etuuden takaisinperinnästä päättää toimialajohtaja.

7 luku Asiakirjahallinnon järjestäminen

53 § Kunnanhallituksen asiakirjahallinnon tehtävät

Kunnanhallitus vastaa siitä, että tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnon ohjeistus, käytännöt, vastuut ja valvonta on määritelty kunnan eri tehtävissä sekä

1. vastaa hyvän tiedonhallintatavan ja hyvän henkilötietojen käsittelyn toteuttamisesta,
2. määrää kunnan asiakirjahallintoa johtavan viranhaltijan,
3. antaa tarkemmat määräykset asiakirjahallinnon hoitamisesta ja asiakirjahallinnon johtavan viranhaltijan, toimialojen sekä toimialojen asiakirjahallinnosta vastaavien henkilöiden tehtävistä,
4. päättää tiedonohjaussuunnitelman (TOS, eAMS, AMS) yleisistä periaatteista (sisältö, laadinnan vastuut, vahvistaminen käyttöön, valvonta ja seuranta) sekä
5. nimeää kunnan arkistonmuodostajat ja rekisterinpitäjät, mikäli hallintosäännössä ei ole määrätty rekisterinpitäjää.

54 § Asiakirjahallintoa johtavan viranhaltijan tehtävät

Asiakirjahallintoa johtava viranhaltija johtaa kunnanhallituksen alaisena asiakirjahallintoa ja vastaa kunnan pysyvästi säilytettävistä asiakirjatiedoista sekä

1. vastaa kunnanhallituksen asiakirjahallinnon viranomaistehtävien valmistelusta ja täytäntöönpanosta,
2. ohjaa ja kehittää asiakirjahallintoa osana kunnan tiedonhallintaa,
3. hyväksyy kunnan tiedonohjaussuunnitelman,
4. vastaa keskusarkistosta ja pysyvästi säilytettävistä asiakirjatiedoista,
5. laatii kunnan asiakirjahallinnon ohjeen ja valvoo, että tehtävät hoidetaan annettujen ohjeiden mukaisesti sekä
6. huolehtii asiakirjahallintoon liittyvästä koulutuksesta ja neuvonnasta.

55 § Lautakunnan/toimialan asiakirjahallinnon tehtävät

Lautakunta/toimiala huolehtii oman toimialansa asiakirjatietojen hoitamisesta annettujen määräysten ja ohjeiden mukaisesti sekä nimeää asiakirjahallinnon vastuuhenkilön omalla toimialallaan.

II OSA TALOUS JA VALVONTA

8 luku Taloudenhoito

56 § Talousarvio ja taloussuunnitelma

Kunnanhallitus hyväksyy suunnittelukehykset ja talousarvion laadintaohjeet.

Toimielimet laativat talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksensa.

Valtuusto hyväksyy talousarviossa toimielimelle sitovat tehtäväkohtaiset toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot, liikelaitoksen talousarvion sitovat erät ja liikelaitoksen sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet sekä kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa talousarvioon brutto- tai nettomääräisenä.

57 § Talousarvion täytäntöönpano

Kunnanhallitus ja lautakunnat hyväksyvät talousarvioon perustuvan käyttösuunnitelmansa. Käyttösuunnitelma voi muodostua myös sopimusohjausmalliin liittyvistä sopimuksista. ~~Toimielin voi siirtää käyttösuunnitelman hyväksymistä koskevaa toimivaltaa alaiselleen viranhaltijalle.~~

Kunnanhallitus antaa talousarvion täytäntöönpano-ohjeet kaikille toimielimille tammikuun kokouksessaan.

58 § Toiminnan ja talouden seuranta

Toimielimet seuraavat talousarvion toteutumista kuukausittain.

Toiminnan ja talouden toteutumisesta raportoidaan toimielimille talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätetyllä tavalla ja kunnanhallituksen täytäntöönpano-ohjeissa määritellyllä tavalla.

59 § Talousarvion sitovuus

Talousarviosta päättäessään valtuusto määrittelee, mitkä ovat valtuuston sitovina hyväksymät toiminnan tavoitteet. Valtuusto antaa talousarvion noudattamista koskevat määräykset, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kunnan viranomaisia.

Kunnanhallitus voi päättää sellaisen maksun suorittamisesta, joka on kuntaa sitova ja kiireellisesti maksettava, vaikka tarkoitukseen ei ole määrärahaa käytettävissä. Kunnanhallituksen on viipymättä tehtävä valtuustolle esitys määrärahan myöntämisestä tai korottamisesta.

60 § Talousarvion muutokset

Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle siten, että valtuusto ehtii käsitellä muutosehdotukset talousarviovuoden aikana. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä

vain poikkeustapauksissa. Tilinpäätöksen allekirjoittamisen jälkeen valtuustolle ei voi enää tehdä talousarvion muutosehdotusta.

Määrärahan muutosesityksessä on selvitettävä myös muutoksen vaikutus toiminnan tavoitteisiin ja tuloarvioihin. Vastaavasti toiminnan tavoitteiden tai tuloarvion muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutukset määrärahoihin.

Valtuusto päättää toimielinten määrärahojen ja tavoitteiden muutoksista, kun organisaatiota muutetaan talousarviovuoden aikana. Valtuuston asettamien sitovien tavoitteiden muutoksista päättää valtuusto.

61 § Omaisuuden luovuttaminen ja vuokraaminen

Kunnan omaisuuden luovuttamisesta ja vuokraamisesta päättää kunnanhallitus valtuuston hyväksymien perusteiden mukaisesti, ellei päätösvaltaa ole tällä hallintosäännöllä siirretty toiselle toimielimelle tai viranhaltijalle. Kunnanhallitus voi siirtää toimivaltaansa muille toimielimille ja viranhaltijoille.

62 § Poistosuunnitelman hyväksyminen

Valtuusto hyväksyy suunnitelmapoistojen perusteet.

Kunnanhallitus hyväksyy hyödyke- tai hyödykeryhmäkohtaiset poistosuunnitelmat.

Kunnanhallitus vahvistaa poistolaskennan pohjaksi pienhankintarajan.

63 § Rahatoimen hoitaminen

Kunnan rahatoimen tehtäviä ovat maksuvalmiuden ylläpitäminen, maksuliikenteen hoito, lainarahoitus ja rahavarojen sijoittaminen.

Valtuusto päättää kunnan kokonaisvarallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista. Valtuusto päättää lainan ottamisen ja lainan antamisen periaatteista. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuusto päättää antolainojen ja vieraan pääoman muutoksista.

Kunnanhallitus päättää lainan ottamisesta ja lainan antamisesta noudattaen talousarviota tai valtuuston erikseen hyväksymiä periaatteita. Kunnanhallitus päättää kuntatodistusohjelman ja johdannaisopimuksen hyväksymisestä. Kunnanhallitus päättää lainan antamisesta kuntakonserniin kuuluvalla yhteisöllä. Kunnanhallitus voi siirtää lainan ottamiseen ja antamiseen liittyvää toimivaltaansa alaiselleen viranomaiselle.

Muutoin kunnan rahatoimesta vastaa kunnanhallitus.

Rahatoimen käytännön hoitamisesta vastaa hallintojohtaja. Kunnanjohtajalla, hallintojohtajalla ja pääkirjanpitäjällä on käyttöoikeudet kunnan tileihin sekä kunnan hallinnon alla olevien rahastojen ja toimikuntien tileihin. Lisäksi hallintojohtaja päättää pankkitilien avaamisesta ja lopettamisesta.

64 § Maksuista päättäminen

Valtuusto päättää kunnan palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista.

Kunnanhallitus päättää tarkemmin maksujen perusteista ja euromääristä. Kunnanhallitus voi siirtää maksuista päättämiseen liittyvää toimivaltaansa alaiselleen viranomaiselle.

65 § Asiakirjojen antamisesta perittävät maksut

Pöytäkirjanotteesta, kopiosta tai muusta tulosteesta peritään sivukohtainen maksu.

Jos tiedon esille hakeminen vaatii erityistoimenpiteitä, tiedonhausta peritään perusmaksu, joka porrasteetaan haun vaativuuden mukaan. Kopiosta ja tulosteesta peritään tällöin perusmaksun lisäksi sivukohtainen maksu.

Kunnanhallitus päättää tarkemmin asiakirjojen antamisesta perittävien maksujen perusteista ja euromääristä.

9 luku Ulkoinen valvonta

66 § Ulkoinen ja sisäinen valvonta

Kunnan hallinnon ja talouden valvonta järjestetään siten, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän.

Ulkoinen valvonta järjestetään toimivasta johdosta riippumattomaksi. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja.

Sisäinen valvonta on osa johtamista. Kunnanhallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä.

67 § Tarkastuslautakunnan kokoukset

Tilintarkastajalla on läsnäolo- ja puheoikeus lautakunnan kokouksissa. Tilintarkastajalla ja lautakunnan määräämillä luottamushenkilöillä ja viranhaltijoilla on läsnäolovelvollisuus lautakunnan kokouksessa lautakunnan niin päättäessä.

Kunnanhallitus ei voi määrätä edustajaansa tarkastuslautakunnan kokouksiin.

Tarkastuslautakunnan päätökset tehdään ilman viranhaltijaesittelyä puheenjohtajan selostuksen pohjalta. Kokousmenettelyssä noudatetaan muutoin 15 luvun määräyksiä.

68 § Tarkastuslautakunnan tehtävät ja raportointi

Sen lisäksi mitä kuntalain 121 §:ssä säädetään, tarkastuslautakunnan on

1. seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi,

2. huolehdittava, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa sekä
3. tehtävä aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Arvioinnin tulokset raportoidaan vuosittain valtuustolle annettavassa arviointikertomuksessa. Ennen arviointikertomuksen valmistumista tarkastuslautakunta voi antaa valtuustolle tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä. Tarkastuslautakunta voi raportoida tilikauden aikana valtuustolle myös muista merkittävistä havainnoista.

69 § Sidonnaisuusilmoituksiin liittyvät tehtävät

Tarkastuslautakunta valvoo kuntalain 84 §:ssä tarkoitetun sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta kunnan verkkosivuilla.

Tarkastuslautakunta on sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjä.

Tarkastuslautakunnan on saatettava sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi kerran vuodessa.

70 § Tilintarkastusyhteisön valinta

Valtuusto valitsee tarkastuslautakunnan esityksestä enintään kuuden tilikauden hallinnon ja talouden tarkastamista varten tilintarkastusyhteisön.

71 § Tilintarkastajan tehtävät

Tilintarkastajan tehtävistä säädetään kuntalain 123 §:ssä.

72 § Tarkastuslautakunnan antamat tehtävät

Tilintarkastaja voi ottaa tarkastuslautakunnalta toimeksiantoja lautakunnan käsiteltävien asioiden valmisteluun ja täytäntöönpanoon liittyvien tehtävien suorittamisesta, mikäli ne eivät ole ristiriidassa julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan kanssa.

73 § Tilintarkastuskertomus ja muu raportointi

Tilintarkastuskertomuksesta säädetään kuntalain 125 §:ssä.

Tilintarkastaja ilmoittaa havaitsemistaan olennaisista epäkohdista viipymättä kunnanhallitukselle annettavassa tilintarkastuspöytäkirjassa. Tilintarkastuspöytäkirja annetaan tiedoksi tarkastuslautakunnalle.

Tilintarkastaja raportoi tarkastussuunnitelman toteutumisesta ja tarkastushavainnoistaan tarkastuslautakunnan määräämällä tavalla.

10 luku Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

74 § Kunnanhallituksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, sekä

1. hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat,
2. valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti,
3. antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä,
4. vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja yhteen sovittamisesta siten, että kunnan toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus varmistetaan,
5. hyväksyy sisäisen tarkastuksen suunnitelman, johon perustuen arvioidaan riskienhallinta-, valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien tuloksellisuutta sekä
6. vastaa riskienhallinnan järjestämisestä siten, että kunnan toiminnan olennaiset riskit tunnistetaan ja kuvataan, riskin toteutumisen vaikutukset, toteutumisen todennäköisyys ja mahdollisuudet hallita riskiä arvioidaan.

75 § Lautakunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Lautakunta vastaa toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä raportoi kunnanhallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

76 § Viranhaltijoiden ja esimiesten sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Kunnanjohtaja sekä toimialojen ja tulosalueiden johtavat viranhaltijat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan ja tulosalueellaan, ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Yksiköiden ~~esimiehet~~ **esihenkilöt** vastaavat yksikön riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta.

77 § Sisäisen tarkastuksen tehtävät

Sisäinen tarkastus arvioi objektiivisesti ja riippumattomasti sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan järjestämistä ja tuloksellisuutta, raportoi arvioinnin tuloksista sekä esittää toimenpide-ehdotuksia järjestelmän kehittämiseksi. Sisäinen tarkastus raportoi kunnanhallitukselle ja kunnanjohtajalle.

Sisäisen tarkastuksen toiminnan tarkoitus, tehtävät ja vastuut määritellään kunnanhallituksen hyväksymässä sisäisen tarkastuksen toimintaohjeessa.

III OSA VALTUUSTO

11 luku Valtuuston toiminta

78 § Valtuuston toiminnan järjestelyt

Valtuuston toimikauden ensimmäisen kokouksen kutsuu koolle kunnanhallituksen puheenjohtaja. Kokouksen avaa iältään vanhin läsnä oleva valtuutettu, joka johtaa puhetta, kunnes valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat on valittu.

Ennen puheenjohtajiston vaalia valtuusto päättää puheenjohtajiston toimikaudesta.

Valtuustossa on kaksi (2) varapuheenjohtajaa.

Valtuuston toiminnan sisäistä järjestelyä koskevien asioiden valmistelua johtaa valtuuston puheenjohtaja, jollei valtuusto toisin päättä.

Valtuuston kokousten pöytäkirjanpitäjänä ja valtuuston sihteerinä toimii valtuuston määräämä viranhaltija.

79 § Valtuustoryhmän muodostaminen ja valtuustoryhmän nimi

Valtuutetut voivat muodostaa valtuustoryhmiä valtuustotyöskentelyä varten.

Valtuustoryhmän muodostamisesta, nimestä ja puheenjohtajasta on annettava valtuuston puheenjohtajalle kirjallinen ilmoitus. Kaikkien ryhmään liittyvien valtuutettujen on allekirjoitettava ilmoitus.

Valtuustoryhmänä pidetään myös yhtä valtuutettua, jos hän on tehnyt 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen.

Valtuusto hyväksyy valtuustoryhmien nimet. Nimi ei saa olla sopimaton. Puolueen valtuustoryhmästä eronneiden valtuutettujen muodostaman uuden valtuustoryhmän nimestä ei saa aiheutua sekaantumisvaaraa puolueen valtuustoryhmän nimeen.

80 § Muutokset valtuustoryhmän kokoonpanossa

Valtuutetun on ilmoitettava kirjallisesti valtuuston puheenjohtajalle valtuustoryhmään liittymisestä ja siitä eroamisesta. Liittymisilmoituksessa on oltava asianomaisen ryhmän kirjallinen hyväksyminen.

Jos valtuutettu on erotettu valtuustoryhmästä, valtuustoryhmän on ilmoitettava tästä kirjallisesti valtuuston puheenjohtajalle.

81 § Istumajärjestys

Valtuutetut istuvat kokouksessa valtuustoryhmittäin puheenjohtajan hyväksymän istumajärjestyksen mukaisesti.

12 luku Valtuuston kokoukset

82 § Valtuuston varsinainen kokous ja sähköinen kokous

Valtuusto voi käsitellä asian varsinaisessa kokouksessaan, jossa kokouksen osallistujat ovat läsnä kokouspaikalla. Varsinaisessa kokouksessa voidaan käyttää sähköistä asiahallinta- tai äänestysjärjestelmää.

Vaihtoehtoisesti kokous voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (*sähköinen kokous*). Yleisölle on järjestettävä mahdollisuus seurata valtuuston sähköistä kokousta internetin kautta sekä kokouskutsussa mainitussa tilassa.

Valtuuston *suljettuun sähköiseen kokoukseen* voi osallistua vain sellaisesta paikasta, jossa salassa pidettävät tiedot ja kokouksessa käydyt keskustelut eivät ole ulkopuolisen kuultavissa tai nähtävissä.

Kunnanhallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa siitä, että sähköisiin kokouksiin tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat ajantasaisia ja tietoturvallisia lakien edellyttämällä tavalla.

83 § Kokouskutsu

Kokouskutsun antaa valtuuston puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Kokouskutsussa on mainittava, jos kyseessä on sähköinen kokous ja ilmoitettava verkko-osoite sekä tila, jossa yleisö voi seurata kokousta. Kokouskutsussa on mainittava, mikäli osa kokousasioista käsitellään suljetussa kokouksessa.

Kokouskutsu on lähetettävä vähintään neljä (4) päivää ennen valtuuston kokousta kullekin valtuutetulle sekä niille, joilla on kokouksessa läsnäolo- oikeus tai -velvollisuus. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava kunnan verkkosivuilla.

84 § Esityslista

Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset valtuuston päätöksiksi, lähetetään kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä. Jos esityslistalla, liitteissä tai oheismateriaalissa on salassa pidettäviä tietoja, asiakirjaan tehdään merkintä salassapidosta.

Valtuusto päättää, kuinka monelle varavaltuutetulle esityslista toimitetaan.

85 § Sähköinen kokouskutsu

Kokouskutsu, esityslista, liitteet ja oheismateriaali voidaan lähettää sähköisesti. Tällöin kunnanhallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa siitä, että tähän tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat käytettävissä.

86 § Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kunnan verkkosivuilla

Esityslista julkaistaan kunnan verkkosivuilla. Ennen julkaisemista esityslistalta poistetaan salassa pidettävät tiedot sekä henkilötiedot, joihin ei liity tiedottamisintressiä. Erytisestä syystä verkossa julkaistavalta esityslistalta voidaan poistaa yksittäinen kokousasia. Esityslistan liitteitä julkaistaan kunnan verkkosivuilla harkinnan mukaan ottaen huomioon kunnan asukkaiden tiedonsaanti-intressit.

87 § Jatkokokous

Jos kaikkia kokouskutsussa mainittuja asioita ei saada kokouksessa käsiteltyä, käsittelemättä jääneet asiat voidaan siirtää jatkokokoukseen, johon ei tarvitse antaa eri kutsua. Kokouksesta poissa olleille lähetetään sähköinen viesti jatkokokouksen ajasta ja paikasta.

88 § Varavaltuutetun kutsuminen

Valtuutetun, joka ei pääse kokoukseen tai on esteellinen käsittelemään esityslistalla olevaa asiaa, on viipymättä ilmoitettava esteestä tai esteellisyydestä valtuuston puheenjohtajalle sekä hallintotoimistoon sähköisen kokouskutsun lähettämiseksi.

Saatuun valtuutetulta tai muuten luotettavasti tiedon esteestä tai esteellisyydestä valtuuston puheenjohtajan tai valtuustoryhmän puheenjohtajan on kutsuttava valtuutetun sijaan kuntalain 17 :§n 1 momentissa tarkoitettu varavaltuutettu. Varavaltuutetut kutsutaan kokoukseen noudattaen heidän sijaantulojärjestystään.

89 § Läsnäolo kokouksessa

Kunnanhallituksen puheenjohtajan ja kunnanjohtajan on oltava läsnä valtuuston kokouksessa. Heidän poisolonsa ei estä asioiden käsittelyä. Kunnanhallituksen jäsenillä on läsnäolo-oikeus.

Edellä mainitulla henkilöllä on oikeus ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksen tekemiseen, jollei hän ole samalla valtuutettu.

Nuorisovaltuusto voi nimetä valtuuston kokoukseen edustajansa, jolla on läsnäolo- ja puheoikeus. Nuorisovaltuuston edustajalla ei kuitenkaan ole läsnäolo-oikeutta valtuuston suljetussa kokouksessa.

Valtuusto päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta.

90 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut todetaan sähköisesti tai nimenhuudolla.

Todettuaan läsnä olevat valtuutetut puheenjohtaja toteaa esteen ilmoittaneet valtuutetut ja läsnä olevat varavaltuutetut sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Nimenhuudon jälkeen saapuvan valtuutetun on ilmoitettava välittömästi puheenjohtajalle. Poistumisesta kesken kokouksen on ilmoitettava puheenjohtajalle.

Kun varavaltuutettu osallistuu kokoukseen ja asianomaisen vaaliliiton, puolueen tai yhteislistan valtuutettu saapuu kesken kokouksen, tulee valtuutettu välittömästi varavaltuutetun tilalle.

Puheenjohtaja voi kokouksen kestäessä tai kokoustaun päätyttyä tarvittaessa todeta uudelleen läsnäolijat.

Mikäli puheenjohtaja toteaa valtuuston menettäneen päätösvaltaisuuden, hänen on keskeytettävä tai lopetettava kokous.

91 § Kokouksen johtaminen

Puheenjohtajan tehtävistä kokouksen johtamisessa säädetään kuntalain 102 §:ssä.

92 § Puheenjohtajan luovuttaminen varapuheenjohtajalle

Puheenjohtaja voi tarvittaessa valtuuston suostumuksella luovuttaa puheenjohtajan kokouksessa varapuheenjohtajalle ja osallistua sinä aikana kokoukseen jäsenenä.

93 § Tilapäinen puheenjohtaja

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtajat ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokousta tai asian käsittelyä varten tilapäinen puheenjohtaja.

94 § Esteellisyys

Ennen asian käsittelyn aloittamista esteellisen henkilön on ilmoitettava esteellisyydestään ja esteellisyyden aiheuttamasta perusteesta sekä vetäytyttävä asian käsittelystä ja poistuttava paikaltaan. Jos asia käsitellään suljetussa kokouksessa, esteellisen henkilön on poistuttava kokouksesta.

Puheenjohtajan on tarvittaessa saatettava kokoukseen osallistuvan esteellisyys valtuuston ratkaistavaksi. Asianomaisen henkilön tulee tarvittaessa antaa selvitystä seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen esteellisyytensä arvioinnissa. Annettuaan pyydetyt selvityksen asianomaisen henkilön on poistuttava paikaltaan.

Henkilö, jonka esteellisyyden valtuusto ratkaisee, saa osallistua esteellisyyttään koskevan asian käsittelyyn vain hallintolain 29 §:ssä tarkoitetussa poikkeustilanteessa.

Esteellisyyttä koskeva ratkaisu on perusteltava pöytäkirjaan.

95 § Asioiden käsittelyjärjestys

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei valtuusto toisin päättä.

Kunnanhallituksen ehdotus on käsittelyn pohjana (*pohjaehdotus*). Jos asian on valmistellut tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta, tarkastuslautakunnan tai tilapäisen valiokunnan ehdotus on pohjaehdotus.

Jos kunnanhallitus, tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta on muuttanut esityslistalla olevaa ehdotusta ennen kuin valtuusto on tehnyt päätöksen asiasta, muutettu ehdotus on pohjaehdotus. Jos ehdotus on peruutettu ennen kuin valtuusto on tehnyt päätöksen asiassa, asia on poistettava esityslistalta.

96 § Puheenvuorot

Kun asia on esitelty, siitä on varattava tilaisuus keskustella.

Puheenvuoro on pyydettävä sähköisesti/selvästi havaittavalla tavalla tai toimittamalla puheenjohtajalle kirjallinen tai sähköinen puheenvuoropyyntö.

Puheenvuorot annetaan pyydetyssä järjestyksessä. Tästä järjestyksestä poiketen puheenjohtaja voi antaa:

1. asian käsittelyn alussa ryhmäpuheenvuoron kunkin valtuustoryhmän edustajalle ryhmien suuruuden mukaisessa järjestyksessä,
2. puheenvuoron kunnanhallituksen puheenjohtajalle, kunnanjohtajalle sekä tarkastuslautakunnan ja tilapäisen valiokunnan puheenjohtajalle, kun käsitellään kyseisen toimielimen valmistelemaa asiaa sekä
3. repliikki- ja kannatuspuheenvuoron.

Asian käsittelyjärjestystä koskeva työjärjestyspuheenvuoro on annettava ennen muita.

Kokouksen kulun turvaamiseksi puheenjohtajalla on oikeus yksittäisessä asiassa rajoittaa valtuutettujen puheenvuorojen pituutta siten, että ryhmäpuheenvuoro voi kestää viisi (5) minuuttia ja muu puheenvuoro kolme (3) minuuttia.

Kokouspaikalla puheenvuoro on pidettävä omalta paikalta tai puhujakorokkeelta.

97 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi

Jos keskustelun kuluessa tehdään kannatettu ehdotus asian pöydällepanosta, palauttamisesta valmisteltavaksi tai jokin muu ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehotuksesta rajoitettava puheenvuoronsa koskemaan vain tätä ehdotusta. Jos ehdotus hyväksytään yksimielisesti tai äänestämällä, puheenjohtaja keskeyttää asian käsittelyn. Jos ehdotus hylätään, asian käsittely jatkuu.

Asia, jota käsitellään ensimmäisen kerran valtuustossa eikä esityslistaa ole toimitettu kokouskutsun yhteydessä, pannaan pöydälle seuraavaan kokoukseen, jos vähintään neljäsosa läsnä olevista valtuutetuista pyytää asian pöydällepanoa. Muissa tilanteissa asian pöydällepanosta päätetään enemmistö päätöksellä.

98 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen

Ehdotus on annettava kirjallisena, jos puheenjohtaja niin vaatii.

Kun kaikki puheenvuorot on käytetty, puheenjohtaja päättää keskustelun. Puheenjohtaja selostaa keskustelun kuluessa tehdyt ehdotukset ja onko ehdotusta kannatettu.

99 § Ilman äänestystä syntyvän päätöksen toteaminen

Jos keskustelun aikana ei ole tehty kannatettuja ehdotuksia, puheenjohtaja toteaa pohjaehdotuksen valtuuston päätökseksi.

Jos puheenjohtaja toteaa valtuuston yksimielisesti kannattavan kokouksessa tehtyä ehdotusta, puheenjohtaja toteaa ehdotuksen valtuuston päätökseksi.

100 § Äänestykseen otettavat ehdotukset

Äänestykseen otetaan pohjaehdotus ja kannatetut ehdotukset. Ehdotusta, joka on tehty vaihtoehtoisena tai menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei kuitenkaan oteta äänestykseen.

Jos ehdotuksen tekijä ei ole paikalla äänestyksen alkaessa, hänen tekemänsä ehdotus katsotaan rauenneeksi eikä sitä oteta äänestykseen.

101 § Äänestystapa ja äänestysjärjestys

Äänestys toimitetaan sähköisesti/äänestyskoneella/nimenuudolla tai valtuuston päättämällä muulla tavalla. Äänestys toimitetaan avoimesti.

Jos äänestykseen otettavia ehdotuksia on enemmän kuin kaksi, puheenjohtaja esittää valtuuston hyväksyttäväksi äänestysjärjestyksen. Äänestysjärjestys määräytyy seuraavien periaatteiden mukaan:

1. Ensin otetaan äänestykseen kaksi eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta. Voittanut ehdotus asetetaan jäljellä olevista ehdotuksista eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta vastaan. Näin jatketaan, kunnes saadaan lopullinen vastaehdotus pohjaehdotukselle. Kuitenkin jos äänestykseen on otettava pohjaehdotuksen kokonaan hylkäämistä tarkoittava ehdotus, se on asetettava viimeisenä äänestettäväksi muista ehdotuksista voittanutta vastaan.
2. Jos asia koskee määrärahan myöntämistä, otetaan ensin äänestykseen määrältään suurimman ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen ja näin jatketaan ehdotusten suuruuden mukaisessa järjestyksessä, kunnes jokin ehdotus hyväksytään, minkä jälkeen pienemmistä ehdotuksista ei enää äänestetä.
3. Jos ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen on riippumaton muista ehdotuksista, sen hyväksymisestä tai hylkäämisestä on äänestettävä erikseen.

102 § Äänestyksen tuloksen toteaminen

Puheenjohtaja toteaa äänestyksen tuloksena syntyvän päätöksen.

Jos päätöksen tekemiseen vaaditaan lain mukaan määränemmistön kannatus tai yksimielisyys, puheenjohtajan on ilmoitettava siitä ennen äänestyksen toimittamista ja otettava se huomioon äänestyksen tuloksen todetessaan.

103 § Toimenpidealoite (ponsi)

Tehtyään käsiteltävänä olevassa asiassa päätöksen valtuusto voi hyväksyä käsiteltyyn asiaan liittyvän toimenpidealoitteen. Toimenpidealoite osoitetaan kunnanhallitukselle. Se ei saa olla ristiriidassa valtuuston päätöksen kanssa eikä saa muuttaa tai laajentaa päätöstä.

104 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen

Valtuuston pöytäkirjaan sovelletaan, mitä pöytäkirjan laatimisesta määrätään 142 §:ssä.

Valtuusto valitsee jokaisessa kokouksessa kaksi valtuutettua tarkastamaan kokouksesta laaditun pöytäkirjan siltä osin kuin pöytäkirjaa ei tarkasteta kokouksessa.

105 § Päätösten tiedoksianto kunnan jäsenille

Valtuuston pöytäkirja siihen liitettyine valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä kunnan verkkosivuilla siten kuin kuntalain 140 §:ssä säädetään.

13 luku Enemmistövaali ja suhteellinen vaali

106 § Vaaleja koskevat yleiset määräykset

Varajäsenet valitaan samassa vaalissa kuin varsinaiset jäsenet. Jos varajäsenet ovat henkilökohtaisia, varsinaisen ja henkilökohtaisen varajäsenen muodostamat ehdokasparit on hyväksyttävä ennen vaalia.

Enemmistövaali toimitetaan suljetuin lipuin, jos yksikin sitä vaatii. Suhteellinen vaali toimitetaan aina suljetuin lipuin. Suljetussa lippuäänestyksessä äänestäjän on taitettava äänestyslippu siten, ettei sen sisältö ole näkyvissä.

Äänestyslipussa ei saa olla asiattomia merkintöjä. Äänestysliput annetaan valtuuston puheenjohtajalle puheenjohtajan määräämässä järjestyksessä.

Äänestysliput sekä arvonnassa käytetyt liput on säilytettävä vaalipäätöksen lainvoimaisuuteen saakka. Jos vaali on toimitettu suljetuin lipuin, liput on säilytettävä suljetussa kuoressa.

107 § Enemmistövaali

Enemmistövaalissa äänen voi antaa kenelle tahansa vaalikelpoiselle ehdokkaalle tai ehdokasparille. Jos valittavia on enemmän kuin yksi, toimielimen jäsenellä on käytettävissään yhtä monta ääntä kuin on valittavia henkilöitä tai ehdokaspareja. Yhdelle ehdokkaalle tai ehdokasparille voi antaa vain yhden äänen ja kaikkia ääniä ei ole pakko käyttää.

Kun enemmistövaali toimitetaan suljetuin lipuin, kokouksen pöytäkirjantarkastajat toimivat samalla ääntenlaskijoina ja avustavat muutenkin vaalitoimituksessa, jollei valtuusto toisin päättä.

108 § Valtuuston vaalilautakunta

Valtuusto valitsee toimikaudekseen suhteellisten vaalien toimittamista varten vaalilautakunnan. Lautakunnassa on 5 jäsentä ja kullakin henkilökohtainen varajäsen.

Valtuusto valitsee jäseniksi valituista lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Lautakunnan sihteerinä toimii valtuuston pöytäkirjanpitäjä, jollei valtuusto toisin päättä.

109 § Ehdokaslistojen laatiminen

Ehdokaslistassa saa olla enintään niin monen ehdokkaan tai ehdokasparin nimi kuin vaalissa on valittavia jäseniä ja varajäseniä.

Ehdokaslistan otsikossa on mainittava, missä vaalissa sitä käytetään. Vähintään kahden valtuutetun on allekirjoitettava ehdokaslista. Ensimmäinen allekirjoittaja toimii listan asiamiehenä, antaa listan valtuuston puheenjohtajalle ja on oikeutettu tekemään siihen oikaisut.

110 § Ehdokaslistojen jättäminen ja vaalitoimituksen nimenhuuto

Valtuusto määrää ajankohdan, milloin ehdokaslistat on viimeistään annettava valtuuston puheenjohtajalle sekä milloin vaalitoimituksen nimenhuuto aloitetaan.

111 § Ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen

Kun ehdokaslistojen antamisen määräaika on päättynyt, valtuuston puheenjohtaja antaa ehdokaslistat vaalilautakunnalle, joka tarkastaa, ovatko ne asianmukaisesti laaditut. Jos listassa todetaan virheitä, annetaan asiamiehelle tilaisuus korjata virheet vaalilautakunnan asettamassa määräajassa.

Jos sama henkilö on ehdokaslistan korjaamisen jälkeenkin ehdokkaana useammalla listalla, vaalilautakunnan on, mikäli mahdollista, tiedusteltava ehdokkaalta, mille listalle hänen nimensä jätetään.

112 § Ehdokaslistojen yhdistelmä

Ehdokaslistojen oikaisuja varten varatun määräajan päätyttyä vaalilautakunta laatii hyväksytyistä ehdokaslistoista yhdistelmän, johon jokaiselle ehdokaslistalle merkitään järjestysnumero.

Ennen vaalitoimituksen nimenhuudon alkamista ehdokaslistojen yhdistelmä annetaan valtuutetuille tiedoksi ja luetaan ääneen valtuustolle.

113 § Suhteellisen vaalin toimittaminen

Äänestyslippuun merkitään sen ehdokaslistan numero, jolle ääni annetaan. Valtuutetut antavat nimenhuudon määräämässä järjestyksessä valtuuston puheenjohtajalle äänestyslippunsa.

114 § Suhteellisen vaalin tuloksen toteaminen

Valtuuston puheenjohtaja antaa äänestysliput vaalilautakunnalle, joka tutkii niiden pätevyyden sekä laskee ja ilmoittaa vaalin tuloksen noudattaen soveltuvin osin, mitä kuntavaaleista säädetään.

Vaalilautakunta antaa vaalin tuloksesta kirjallisen ilmoituksen valtuuston puheenjohtajalle, joka toteaa vaalin tuloksen valtuustolle.

14 luku Valtuutetun aloite- ja kyselyoikeus

115 § Valtuutettujen aloitteet

Kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen valtuustoryhmällä ja valtuutetulla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kunnan toimintaa ja hallintoa koskevissa asioissa. Aloite annetaan puheenjohtajalle.

Aloite on sitä enempää käsittelemättä lähetettävä kunnanhallituksen valmisteltavaksi. Valtuusto voi päättää, että aloitteessa tarkoitetun asian valmistelusta käydään lähetekeskustelu.

Kunnanhallituksen on vuosittain huhtikuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo valtuutettujen tekemistä ja kunnanhallitukselle lähetetyistä aloitteista, joita valtuusto ei edellisen vuoden loppuun mennessä ole lopullisesti käsitellyt. Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty. Valtuusto voi todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

IV OSA Päätöksenteko- ja hallintomenettely

15 luku Kokousmenettely

116 § Määräysten soveltaminen

Tämän luvun määräyksiä noudatetaan valtuustoa lukuun ottamatta kunnan toimielinten kokouksissa sekä soveltuvin osin toimitus- ja katselmusmiesten kokouksissa. Luvun määräyksiä noudatetaan toissijaisina hallintosäännön muihin lukuihin nähden, jollei erikseen ole toisin määrätty.

117 § Toimielimen päätöksentekotavat

Toimielin voi käsitellä asian varsinaisessa kokouksessaan, jossa kokouksen osallistujat ovat läsnä kokouspaikalla. Varsinaisessa kokouksessa voidaan käyttää sähköistä asiahallinta- tai äänestysjärjestelmää.

Vaihtoehtoisesti kokous voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (*sähköinen kokous*).

Toimielin voi myös tehdä päätöksiä suljetussa sähköisessä päätöksentekomenettelyssä ennen kokousta (*sähköinen päätöksentekomenettely*).

Kunnanhallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa, että sähköisiin kokouksiin ja sähköiseen päätöksentekomenettelyyn tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat ajantasaisia ja tietoturvallisia lakien edellyttämällä tavalla.

118 § Sähköinen kokous

Toimielin voi pitää kokouksen sähköisesti.

Suljettuun sähköiseen kokoukseen voi osallistua vain sellaisesta paikasta, jossa salassa pidettävät tiedot ja kokouksessa käydyt keskustelut eivät ole ulkopuolisen kuultavissa tai nähtävissä.

119 § Sähköinen päätöksentekomenettely

Toimielin voi päättää asioita sähköisessä päätöksentekomenettelyssä kuntalain 100 §:n mukaisesti. Päätöksentekomenettelyä voidaan käyttää kaikkiin toimielimen päätösvaltaan kuuluviin asioihin.

120 § Kokousaika- ja paikka

Toimielin päättää kokouksensa ajan ja paikan.

Kokous pidetään myös, milloin puheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai enemmistö toimielimen jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen kokouksen pitämisestä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällöin puheenjohtaja määrää kokousajan.

Puheenjohtaja voi perustellusta syystä peruuttaa kokouksen.

121 § Kokouskutsu

Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja.

Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Kokouskutsussa on mainittava, mitä toimielimen päätöksentekotapaa noudatetaan kunkin asian kohdalla. Jos asia käsitellään sähköisessä päätöksentekomenettelyssä, tulee kutsussa ilmaista, mihin mennessä asia on käsiteltävä sähköisesti.

Kokouskutsu on lähetettävä viimeistään neljä (4) päivää ennen kokousta. Jos asian ratkaisu vaatii tätä nopeampaa kokousaikataulua, puheenjohtaja voi kutsua kokouksen kiireellisenä koolle päivää ennen kokousta.

Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset toimielimen päätöksiksi, lähetetään kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä. Jos esityslistalla, liitteissä tai oheismateriaalissa on salassa pidettäviä tietoja, asiakirjaan tehdään merkintä salassapidosta.

Kokouskutsu lähetetään jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus, toimielimen päättämällä tavalla.

122 § Sähköinen kokouskutsu

Kokouskutsu, esityslista, liitteet ja oheismateriaali voidaan lähettää sähköisesti. Tällöin kunnanhallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa siitä, että tähän tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat käytettävissä.

123 § Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kunnan verkkosivuilla

Esityslista julkaistaan kunnan verkkosivuilla. Ennen julkaisemista esityslistalta poistetaan salassa pidettävät tiedot sekä henkilötiedot, joihin ei liity tiedottamisintressiä. Verkossa julkaistavalta esityslistalta voidaan poistaa yksittäisiä kokousasioita, joihin ei liity erityistä tiedottamisintressiä tai mikäli erityisestä syystä asian valmistelua ei julkisteta ennen päätöksentekoa. Esityslistan liitteitä julkaistaan verkossa harkinnan mukaan ottaen huomioon kunnan asukkaiden tiedonsaanti-intressit.

124 § Jatkokokous

Jos kaikkia kokouskutsussa mainittuja asioita ei saada kokouksessa käsiteltyä, käsittelemättä jääneet asiat voidaan siirtää jatkokokoukseen, johon ei tarvitse antaa eri kutsua. Kokouksesta poissa olleille lähetetään sähköinen viesti jatkokokouksen ajasta ja paikasta sekä jatkokokouksen päätöksentekotavasta.

125 § Varajäsenen kutsuminen

Toimielimen jäsenen on kutsuttava varajäsen sijaansa, mikäli hän ei pääse kokoukseen. Kun jäsen on esteellinen jossakin kokousasiassa tai esteen vuoksi ei voi osallistua jonkin asian käsittelyyn, hän voi kutsua varajäsenen yksittäisen asian käsittelyyn.

Myös puheenjohtaja, esittelijä tai toimielimen sihteeri voivat toimittaa kutsun varajäsenelle.

126 § Läsnäolo kokouksessa

Toimielimen jäsenten ja esittelijän lisäksi toimielimen kokouksessa on läsnäolo- ja puheoikeus

1. valtuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla kunnanhallituksen kokouksessa kuntalain 18.2 §:n mukaan sekä
2. kunnanhallituksen puheenjohtajalla ja kunnanjohtajalla muiden toimielinten kokouksessa, ei kuitenkaan tarkastuslautakunnan eikä valtuuston tilapäisen valiokunnan kokouksessa eikä vaalilaissa säädettyjen vaalitoimielinten kokouksissa.

Toimielin päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta.

Toimielin voi päättää asiantuntijan kuulemisesta yksittäisessä asiassa. Asiantuntija voi olla läsnä kokouksessa asiasta käytävän keskustelun päättymiseen asti.

127 § Kunnanhallituksen edustaja muissa toimielimissä

Kunnanhallitus voi 2 momentista ilmenevin rajoituksin määrätä muihin toimielimiin edustajansa, jolla on läsnäolo- ja puheoikeus toimielimen kokouksessa. Edustajaksi voidaan määrätä myös kunnanhallituksen varajäsen tai kunnanjohtaja.

Kunnanhallitus ei voi määrätä edustajaansa tarkastuslautakuntaan, valtuuston tilapäiseen valiokuntaan eikä vaalilaissa säädettyihin vaalitoimielimiin.

128 § Kokouksen julkisuus

Kokouksen julkisuudesta säädetään kuntalain 101 §:ssä.

Jos toimielin päättää pitää julkisen sähköisen kokouksen, yleisölle on järjestettävä mahdollisuus seurata kokousta internetin kautta sekä kokouskutsussa mainitussa tilassa.

129 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

130 § Tilapäinen puheenjohtaja

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtaja ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokousta tai asian käsittelyä varten tilapäinen puheenjohtaja.

131 § Kokouksen johtaminen ja puheenvuorot

Puheenjohtajan tehtävistä kokouksen johtamisessa ja toimielimen jäsenen puheenvuoroista säädetään kuntalain 102 §:ssä.

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimielin toisin päättä.

132 § Kokouskutsussa mainitsemattoman asian käsittely

Toimielin voi esittelijän ehdotuksesta tai jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, ottaa enemmistöpäätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

Jos esittelijän ehdotus on asian palauttaminen valmisteltavaksi, toimielin voi ratkaista asian päätöksellään vain perustellusta syystä.

133 § Esittelijät

Kunnanhallituksen esittelijästä määrätään 3 §:ssä.

~~Perusturvalautakunnan esittelijänä toimii sosiaalijohtaja.~~

Teknisen lautakunnan esittelijänä toimii tekninen johtaja.

Teknisen lautakunnan lupajaoston esittelijänä toimii rakennustarkastaja.

Sivistyslautakunnan esittelijänä toimii ~~sivistysjohtaja~~ **hyvinvointijohtaja**.

Vapaa-aikalautakunnan esittelijänä toimii ~~kulttuuri- ja vapaa-aikasihteeri~~ **hyvinvointijohtaja**.

Esittelijän ollessa poissa tai esteellinen hänen sijaisekseen määrätty toimii esittelijänä.

Esittelystä tarkastuslautakunnassa määrätään 68 §:ssä.

134 § Esittely

Asiat päätetään toimielimen kokouksessa viranhaltijan esittelystä. Vaalilaissa säädetyissä vaalitoimielimiissä asiat päätetään kuitenkin puheenjohtajan selostuksen pohjalta.

Esittelijä vastaa esittelemiensä kokousasioiden asianmukaisesta valmistelusta ja on velvollinen tekemään toimielimelle päätösehdotuksen.

Esittelijän ehdotus on käsittelyn pohjana (*pohjaehdotus*). Jos esittelijä on keskustelun aikana muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan, muutettu ehdotus on pohjaehdotus.

Jos esittelijä ehdottaa asian poistamista esityslistalta, asia poistetaan, jollei toimielin toisin päättä.

Toimielin voi erityisestä syystä päättää, että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä. Toimielin voi tällöin päättää, että puheenjohtajan ehdotus on käsittelyn pohjana eikä vaadi kannatusta.

135 § Esteellisyys

Ennen asian käsittelyn aloittamista esteellisen henkilön on ilmoitettava esteellisyydestään ja esteellisyyden aiheuttamasta perusteesta sekä vetäydyttävä asian käsittelystä ja poistuttava kokouksesta.

Puheenjohtajan on tarvittaessa saatettava kokoukseen osallistuvan esteellisyys toimitielimen ratkaistavaksi. Asianomaisen henkilön tulee tarvittaessa antaa selvitystä seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen esteellisyytensä arvioinnissa. Annettuaan pyydetyn selvityksen asianomaisen henkilön on poistuttava kokouksesta.

Henkilö, jonka esteellisyyden toimitielin ratkaisee, saa osallistua esteellisyyttään koskevan asian käsittelyyn vain hallintolain 29 §:ssä tarkoitetussa poikkeustilanteessa.

Esteellisyyttä koskeva ratkaisu on perusteltava pöytäkirjaan.

136 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi

Jos keskustelun kuluessa tehdään kannatettu ehdotus asian pöydällepanosta, palauttamisesta valmisteltavaksi tai jokin muu ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehotuksesta rajoitettava puheenvuoronsa koskemaan vain tätä ehdotusta. Jos ehdotus hyväksytään yksimielisesti tai äänestämällä, puheenjohtaja keskeyttää asian käsittelyn. Jos ehdotus hylätään, asian käsittely jatkuu.

137 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen

Ehdotus on annettava kirjallisena, jos puheenjohtaja niin vaatii.

Kun kaikki puheenvuorot on käytetty, puheenjohtaja päättää keskustelun. Puheenjohtaja selostaa keskustelun kuluessa tehdyt ehdotukset ja onko ehdotusta kannatettu.

138 § Ilman äänestystä syntyvän päätöksen toteaminen

Jos keskustelun aikana ei ole tehty kannatettuja ehdotuksia, puheenjohtaja toteaa pohjaehdotuksen toimitielimen päätökseksi.

Jos puheenjohtaja toteaa toimitielimen yksimielisesti kannattavan kokouksessa tehtyä ehdotusta, puheenjohtaja toteaa ehdotuksen toimitielimen päätökseksi.

139 § Äänestykseen otettavat ehdotukset

Äänestykseen otetaan pohjaehdotus ja kannatetut ehdotukset. Ehdotusta, joka on tehty vaihtoehtoisena tai menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei kuitenkaan oteta äänestykseen.

Jos ehdotuksen tekijä ei ole paikalla äänestyksen alkaessa, hänen tekemänsä ehdotus katsotaan rauenneeksi eikä sitä oteta äänestykseen.

140 § Äänestys ja vaali

Äänestykseen sovelletaan muilta osin, mitä 12 luvussa määrätään äänestysmenettelystä valtuustossa. Vaalin toimittamista koskevat määräykset ovat 13 luvussa.

141 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen

Pöytäkirjan pitämisestä ja sisällöstä vastaa toimielimen puheenjohtaja. Jos puheenjohtaja, pöytäkirjantarkastaja ja pöytäkirjanpitäjä ovat eri mieltä kokouksen kulusta, pöytäkirja laaditaan puheenjohtajan näkemyksen mukaan.

Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä.

Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti. Sähköisessä päätöksentekomenettelyssä tehtyjä päätöksiä koskeva pöytäkirja tai sen osa voidaan tarkastaa erikseen ennen kokousta.

Toimielimen pöytäkirjaan merkitään ainakin:

Järjestäytymistietoina

- toimielimen nimi
- merkintä käytetyistä päätöksentekotavoista (varsinainen kokous, sähköinen kokous, yksilöidään päätökset, jotka on tehty sähköisessä päätöksentekomenettelyssä)
- kokouksen alkamis- ja päättymisaika sekä kokouksen keskeytykset
- kokouspaikka
- läsnä ja poissa olleet ja missä ominaisuudessa kukin on ollut läsnä
- kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Asian käsittelytietoina

- asiaotsikko
- selostus asiasta
- esittelijän päätösehdotus
- esteellisyys ja perustelut
- tehdyt ehdotukset ja onko niitä kannatettu
- äänestykset: äänestystapa, äänestysjärjestys, äänestysesitys sekä äänestyksen tulos siten, että kunkin jäsenen kannanotto ilmenee pöytäkirjasta
- vaalit: vaalitapa ja vaalin tulos
- asiassa tehty päätös
- eriävä mielipide

Muuna tietoina

- salassapitomerkinnot
- puheenjohtajan allekirjoitus
- pöytäkirjanpitäjän varmennus
- merkintä pöytäkirjan tarkastuksesta sekä
- merkintä nähtävänä pitämisestä yleisessä tietoverkossa, mikäli pöytäkirja on ollut yleisesti nähtävänä

Pöytäkirjaan liitetään päätöksiä koskevat oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitukset sekä muutoksenhaku-kiellot.

Toimielimen pöytäkirjan sisältöä koskevia määräyksiä noudatetaan soveltuvin osin viranhaltijan ja luottamushenkilön tekemissä päätöksissä.

Kunnanhallitus antaa tarvittaessa tarkempia ohjeita pöytäkirjan laatimisesta

142 § Päätösten tiedoksianto kunnan jäsenelle

Kunnanhallituksen ja lautakunnan pöytäkirja siihen liitettyine oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoitukseen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä kunnan verkkosivuilla siten kuin kuntalain 140 §:ssä tarkemmin säädetään.

Muun viranomaisen pöytäkirja annetaan vastaavalla tavalla tiedoksi kunnan jäsenille, jos asianomainen viranomaisena katsoo sen tarpeelliseksi.

Kunnanhallitus antaa ohjeet salassapito- ja tietosuojavelvoitteiden huomioon ottamisesta annettaessa päätöksiä tiedoksi yleisessä tietoverkossa. Lautakunta voi antaa tarkentavaa ohjeistusta omalla toimialallaan.

16 luku Muut määräykset

143 § Aloiteoikeus

Kunnan asukkaalla sekä kunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä on oikeus tehdä aloitteita kunnan toimintaa koskevissa asioissa. Palvelun käyttäjällä on oikeus tehdä aloitteita palveluaan koskevassa asiassa.

Aloite tulee tehdä kirjallisesti tai sähköisellä asiakirjalla. Aloitteesta tulee käydä ilmi, mitä asia koskee sekä aloitteen tekijän nimi, kotikunta ja yhteystiedot.

144 § Aloitteen käsittely

Aloitteen käsittelee se kunnan viranomaisena, jolla on toimivalta tehdä päätöksiä aloitteen tarkoittamassa asiassa. Jos toimivaltainen viranomaisena on toimielin, aloitteista ja aloitteiden perusteella suoritetuista toimenpiteistä on annettava toimielimelle tieto jäljempänä määrättyllä tavalla.

Kunnanhallituksen on vuosittain huhtikuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo sen toimivaltaan kuuluvista aloitteista ja niiden perusteella suoritetuista toimenpiteistä. Valtuusto voi samalla päättää, mitkä aloitteista ovat loppuun käsiteltyjä.

Muun toimielimen kuin valtuuston toimivaltaan kuuluvista aloitteista on annettava tieto toimielimelle niiden päättämällä tavalla. Toimielin voi samalla päättää, mitkä aloitteista ovat loppuun käsiteltyjä.

Jos aloitteen tekijöinä on vähintään kaksi prosenttia kunnan asukkaista, aloite on kuuden kuukauden kuluessa vireille tulosta otettava toimivaltaisen viranomaisen käsiteltäväksi.

145 § Aloitteen tekijälle annettavat tiedot

Aloitteen tekijälle on ilmoitettava ilman aiheetonta viivytystä, missä viranomaisessa aloite käsitellään, arvioitu käsittelyaika sekä keneltä saa lisätietoja aloitteen käsittelystä.

Sen jälkeen, kun aloite on käsitelty loppuun, aloitteen tekijälle on ilmoitettava, onko aloite johtanut toimenpiteisiin.

146 § Asiakirjojen allekirjoittaminen

Valtuuston ja kunnanhallituksen päätökseen perustuvan sopimuksen ja sitoumuksen allekirjoittaa kunnanjohtaja ja varmentaa hallintojohtaja tai asianomainen toimialajohtaja, jollei kunnanhallitus ole päättänyt toisin.

Valtuuston ja kunnanhallituksen toimituskirjan ja kirjelmän allekirjoittaa kunnanjohtaja ja varmentaa hallintojohtaja.

Muun toimielimen päätökseen perustuvan sopimuksen ja sitoumuksen allekirjoittaa puheenjohtaja tai kunnanjohtaja ja varmentaa esittelijä, jollei toimielin ole päättänyt toisin.

Muun toimielimen toimituskirjan ja kirjelmän allekirjoittaa toimialajohtaja ja varmentaa vastualueen esimies.

Toimielimen pöytäkirjanotteen allekirjoittaa pöytäkirjanpitäjä tai muu toimielimen määräämä henkilö. Toimielimen asiakirjoista annettavat otteet ja jäljennökset todistaa oikeaksi pöytäkirjanpitäjä tai muu toimielimen määräämä henkilö.

Viranhaltija allekirjoittaa päätökset, sopimukset, sitoumukset ja muut asiakirjat päättämässään asioissa.

Valmistelua koskevat asiakirjat allekirjoittaa asian valmistelija.

147 § Todisteellisen tiedoksiannon vastaanottaminen

Todisteellisen tiedoksiannon voi kunnan puolesta vastaanottaa kunnanhallituksen puheenjohtaja, kunnanjohtaja sekä kunnanjohtajan valtuuttama viranhaltija.

Todisteellisen tiedoksiannon voi kunnan puolesta lautakunnan toimialalla vastaanottaa lautakunnan puheenjohtaja ja lautakunnan toimialan johtava viranhaltija.